

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавський державний аграрний університет
Освітня програма	54549 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	015 Професійна освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Полтавський державний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	54549
Назва ОП	Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	015 Професійна освіта
Спеціалізація (за наявності)	015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Боярська-Хоменко Анна Володимирівна, Прилепа Іван Миколайович, Богатирьова Галина Андріївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	21.09.2023 р. – 23.09.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://bitly.ws/W3QP>

Програма візиту експертної групи <https://bitly.ws/VVjw>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ЕГ впевнилася в тому, що впровадження ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» продиктована економічною доцільністю, з урахуванням великої потреби регіону у фахівцях даної спеціалізації. Цілі ОПП відповідають Концепції освітньої діяльності університету, 7 рівню Національної рамки кваліфікацій та потребам регіонального ринку праці. Унікальність ОПП полягає у поєднанні наукових досліджень та виробничої практики; наявності практики безперервного вдосконалення ОПП; залученні стейкхолдерів на кожному етапі розробки ОПП. ЕГ відмічає дотримання визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП, в яких стейкхолдери й роботодавці активно беруть участь. Освітній процес відбувається у повному обсязі згідно із законодавством щодо вищої освіти на засадах системного, компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, студентоцентрованого, дослідницького підходів до навчання. Рівень академічної та професійної кваліфікації НПП є достатнім для реалізації освітньої діяльності за ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)». Викладачі ОПП є висококваліфікованими фахівцями у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, мають наукові ступені, публікації за тематикою дисциплін, що викладаються. НПП проходять міжнародні стажування, за результатами яких удосконалюють зміст окремих тем ОК. При проходженні конкурсу враховуються рейтингові показники роботи НПП та результати оцінювання викладачів очима студентів в системі АСУ ПДАУ. ОПП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку ринку праці у галузевому та регіональному контекстах, суспільних вимог та попиту суспільства на підготовку конкурентоспроможних й кваліфікованих фахівців аграрної сфери, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми професійної освіти, проводити дослідження та здійснювати інновації. ОПП передбачає практичну підготовку студентів, самостійну роботу здобувачів вищої освіти з кожної дисципліни навчального плану на підставі відповідних методичних рекомендацій; можливість проходження трьох практик (технологічної, педагогічної, переддипломної). В університеті створено безпечне освітнє середовище, яке здатне повною мірою задовольнити всі вимоги, потреби і очікування здобувачів вищої освіти. Публічно розміщена, чітка та прозора внутрішня нормативно-правова база ЗВО. ЕГ впевнилася в реальному втіленні студентоцентрованого підходу, який реалізований у можливості вибору здобувачами вибіркового освітніх компонентів, місця проходження практичної підготовки, тематики кваліфікаційних досліджень. ЕГ впевнилася в тому, що в ПДАУ наявною є матеріально-технічна база, сертифіковані лабораторії, що забезпечує досягнення цілей ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» у повному обсязі.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До сильних сторін ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» ЕГ відносить наявну взаємодію сфери освіти і ринку праці; прикладну спрямованість освітнього процесу, вироблення умінь здобувачів використовувати здобуті знання у професійній діяльності. Залучення стейкхолдерів є реальним, а не формальним. Роботодавці активно беруть участь у процесах періодичного перегляду ОПП, різних процедурах забезпечення її якості, сприяння працевлаштуванню випускників. Позитивною практикою є формування за результатами розгляду проєктів ОПП зведеної таблиці зауважень та пропозицій стейкхолдерів та її оприлюднення. Сильними сторонами ОПП є наявність наскрізної системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та нормативного врегулювання її функціонування. ЕГ відзначає, що правила прийому на навчання не містять дискримінаційних положень, відповідають порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році, затвердженому МОН України, розміщені у відкритому доступі. Як позитивну практику ЕГ відзначає наявність на сайті університету анкети для вступників, калькулятора конкурсного балу, відеоролику «Вступ-2023. Про головне». У ПДАУ визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, доступність яких забезпечується розміщенням на сайті. Зазначені правила містять чіткі процедури їх застосування, є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі залучені до навчання за програмами внутрішньої академічної мобільності на основі договорів про співпрацю з різними ЗВО України, а також за програмами неформальної освіти через освітні портали і платформи. Позитивною практикою ЕГ вважає використання викладачами інтерактивних методів навчання (створення комунікативних ситуацій, метод проєктів, створення ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду). Як позитивне, ЕГ зазначає, що тематика кваліфікаційних робіт відображає міждисциплінарність ОПП і передбачає дослідження актуальних проблем в галузі професійної освіти майбутніх фахівців аграрної сфери. Також ЕГ відзначає діяльність наукових гуртків на кафедрі та активне залучення здобувачів до роботи у цих гуртках. Позитивною практикою є впровадження та функціонування Автоматичної системи Управління (АСУ). Здобувачі мають можливість самостійно перевірити власні напрацювання академічних текстів на унікальність у програмах, які розміщені на сайті Університету. Позитивною практикою вважаємо запровадження «Декларації академічної доброчесності». ЕГ переконалася, що на території університету створено пункт незламності та укриття з мережею Інтернет, передбачене резервне живлення у разі відсутності електропостачання. В ПДАУ активне студентське самоврядування зі студентським Сенатом.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ констатує, що дана освітня програма має певні недоліки, які не впливають на загальну позитивну оцінку ОПП. На сайті університету представлені анотації і силабуси не для всіх ОК. ЕГ рекомендує до 01.01.2024 р. оприлюднити всі силабуси. Для унаочнення і розуміння здобувачами мети, завдань і змісту ОК, ЕГ рекомендує у 2024-2025 н.р. оприлюднювати мультимедійні презентації вибіркокових ОК. У силабусах ОК не відображено критерії і шкала оцінювання. ЕГ рекомендує у силабусах на 2024-2025 н.р. розкрити критерії оцінювання і розподіл балів за видами діяльності. Форми контролю за різними ОК є одноманітними і не в повному обсязі відповідають особливостям ОПП. ЕГ рекомендує урізноманітнити форми контролю на 2024-2025 н.р., у відповідності їх до мети і завдань ОПП. Бажано у 2024-2025 н.р. активізувати виконання магістерських кваліфікаційних робіт безпосередньо на замовлення підприємств та закладів професійної освіти. ЕГ рекомендує призначати двох наукових керівників з підготовки кваліфікаційної роботи, які мають наукові публікації відповідно до теми, що посилює міждисциплінарне спрямування наукового дослідження здобувачів. Активізувати публікаційну активність НПП у площині відповідності тематиці кваліфікаційних робіт і у відповідності навчальним дисциплінам, що викладаються. Здобувачі ОПП недостатньо залучені до міжнародної академічної мобільності. ЕГ рекомендує активізувати роботу з міжнародної співпраці з іноземними ЗВО для обміну науковим і практичним досвідом; залучити здобувачів даної ОПП до міжнародної академічної мобільності, зокрема у дистанційному форматі, активізувати програми обміну з метою інтеграції до міжнародної наукової спільноти, використання досвіду іноземних ЗВО. Доцільно розглянути можливість укладання договорів для проходження стажування за кордоном для здобувачів даної ОПП. ЕГ рекомендує у 2024-2025 н.р. формувати тематику практичних занять дисциплін відповідно до спеціальності та спеціалізації. Активізувати роботу щодо запровадження англійських курсів. ЕГ рекомендує у 2024-2025 н.р. активізувати роботу щодо викладання ОК або їх окремих модулів англійською мовою. Активізувати роботу щодо розвитку іншомовних компетентностей у НПП і здобувачів. Навчально-науковому центру якості освіти регулярно висвітлювати заходи у ЗВО з популяризації академічної доброчесності. Шкала оцінювання мотиваційних листів від «найгіршого до найкращого» є не достатньо прозорою і зрозумілою. ЕГ рекомендує розробити чітку шкалу оцінювання мотиваційних листів вступників і використовувати її для розташування мотиваційних листів в рейтинговому списку під час вступної кампанії 2024 року. Зміст вступного фахового випробування є досить складним для самостійного оволодіння вступниками і може нівелювати вивчення ОК у під час навчання за ОПП. ЕГ рекомендує переглянути зміст фахового вступного випробування на 2024 р. і сформувати методичні рекомендації для вступників 2024 р., які допоможуть їм успішно підготуватися до іспиту.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ЕГ проаналізувала відомості про самооцінювання й документи ЗВО, які свідчать про відповідність стандарту вищої освіти за спеціальністю «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (<https://bitly.ws/SUfq>), Статуту ПДАУ (<https://bitly.ws/TuzG>), Стратегії розвитку ПДАУ на 2021-2025 рр. (<https://bitly.ws/T4jU>). Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що цілі ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» відповідають Концепції освітньої діяльності університету (п.2.2 Статуту); виписані чітко й зрозуміло, корелюються зі спеціальністю. Потребує більш чіткого формулювання фокус освітньої програми та спеціалізації; серед особливостей освітньої програми пріоритетним визначене завдання підготовки висококваліфікованого фахівця із сучасним світоглядом і мисленням, здатного вирішувати складні задачі і проблеми дослідницького та / або інноваційного характеру у професійній освіті відповідно до спеціалізації, з орієнтацією на регіональні потреби ринку праці. ЕГ дійшла висновку, що в ОП переважає прикладна спрямованість освітнього процесу, відбувається поєднання аудиторної і самостійної навчальної діяльності студентів з виробничими практиками, котрі створюють умови підготовки спеціалістів у реальному середовищі до майбутньої професійної та педагогічної діяльності. Відповідність також була підтверджена під час спілкування з гарантом ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» та керівництвом ЗВО. ЕГ надали підтвердження оновлення змісту ОПП відповідно до запитів ринку, результатів професійного розвитку академічної спільноти. Зміст ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» відповідає внутрішньому стандарту вищої освіти (Положення про систему внутрішнього забезпечення якості (<https://bitly.ws/T6Tm>), Рада з якості вищої освіти (<https://bitly.ws/TwF3>), Положення про моніторинг якості (<https://bitly.ws/VTJP>) й відповідає головній місії університету – підготовці висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ОПП була започаткована ПДАУ у 2022 році відповідно до рішення вченої ради від 08.02.2022 (протокол № 14.) Під час формування мети та ПРН було враховано потреби ринку праці, регіонального контексту аграрного виробництва Полтавщини як аграрного регіону, що узгоджується із Концепцією розвитку університету (Розділ 2 <https://bitly.ws/TuzG>), Стратегією розвитку ПДАУ (<https://bitly.ws/T4jU>). Перегляд та оновлення ОПП (Протокол № 1 від 20.12.2022 р., № 2 від 10.02.2023 р.) відбувається відповідно до вимог чинної нормативної бази, з урахуванням інтересів і пропозицій внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. Урахування інтересів роботодавців забезпечується шляхом залучення їх до процесу розроблення, обговорення проєкту ОПП (<https://bitly.ws/TuzX>), оновлення, рецензування ОПП, проведення анкетувань, обміну досвідом під час проведення круглих столів (<http://surl.li/lnhlx>), засідань кафедри, відповідальної за реалізацію ОПП. Під час засідання робочої групи з розроблення ОПП <https://bitly.ws/SU7c>), (протокол №1 від 20.12.2022) Бойко І., методист ДНЗ «Гадяцьке вище професійне аграрне училище» запропонував посилити професійну підготовку майбутніх педагогів за рахунок введення в ОП нової дисципліни «Психолого-педагогічні проблеми професійної освіти». Було враховано такі побажання роботодавців: збільшено обсяг НД «Організація і методика навчання у професійній освіті» (Корнієко В., директор ВСП «Лохвицький механіко-технологічний фаховий коледж»); збільшено обсяг педагогічної практики; (Кононець Н., д. пед. наук, доцент, завідувач аграрно-економічного відділення ВСП «Фаховий коледж управління, економіки і права ПДАУ»). Вищезазначені роботодавці під час зустрічі підтвердили активну співпрацю з розробниками ОПП й врахування їх пропозицій. Так, Оніпко В., д.пед.н., професор, запропонувала ОК 9 викласти в такій редакції «Організація і методика навчання у професійній освіті», зазначивши, що це дасть змогу розширити контекст і змістове наповнення дисципліни; Келемеш А. к.т.н., доцент порадив ОК 14 доповнити словом «підготовка», що у повній мірі відобразить цикл виконання магістерської роботи; доценти к.пед.н. Япринець Т. і к.пед.н. Антоненко А. висловили побажання збільшити обсяг ОК «Психолого-педагогічні проблеми професійної освіти» та «Організація і методика навчання у професійній освіті» відповідно. Рецензентом ОПП Ковальчуком В. д.пед.н., професором запропоновано змінити назву ОК «Іноземна мова за професійним спрямуванням» на «Іноземна мова у професійній діяльності», доповнивши її змістове наповнення темами, які корелюють із агротехнологічним змістом спеціалізації. У рамках співпраці з НПП ЗВО України та закордонних університетів (<https://bitly.ws/T4wp>) здійснюється консультування щодо змісту ОПП та ОК, актуальних напрямків наукових розвідок, проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти (<https://bitly.ws/SU8s>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

При формуванні цілей та переліку освітніх компонентів ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» було вивчено й враховано тенденції розвитку спеціальності й галузі за відповідною спеціалізацією, враховано досвід ГНПУ імені Олександра Довженка, Херсонського державного аграрно-економічного університету, Хмельницького національного університету, Криворізького національного університету, Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка; Uniwersytet Jagielloński w Krakowie (<https://bitly.ws/SUeC>); Instytut Badawczo-Rozwojowy Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego (<https://bitly.ws/SUeV>); Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli "WOM" w Bielsku-Białej; Hochschule für Agrar- und Umweltpädagogik Досвід зазначених закладів освіти був врахований при формуванні програмних результатів навчання. Гарантом надані договори про співпрацю. Проведені зустрічі експертної групи з керівництвом ПДАУ, академічною спільнотою, роботодавцями і ЗВО та аналіз тексту представленої ОПП підтверджують, що цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, дефіцитності фахівців, що випускаються, на регіональному ринку праці (з точки зору роботодавців). Галузевий та регіональний контекст знаходить відображення у переліку та змісті вибіркового дисциплін.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 18.11. 2020 р. № 1435 (<https://cutt.ly/zks9cwk>). Програмні результати навчання за професійно-освітньою програмою «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського) рівня, а також сучасним вимогам регіонального ринку праці. Досягнення всіх ПРН можливе завдяки різновекторності ОК, навіть окрім тих, які сформульовані у Стандарті, адже поза вимогами стандарту були розроблені додатково СК 8-10 та ПРН 11-13.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» відповідають Стандарту вищої освіти спеціальності, Статуту Університету, Концепції освітньої діяльності університету; виписані чітко й зрозуміло, корелюються зі спеціальністю, враховують потреби Полтавського регіону. Важливою є прикладна спрямованість ОПП, органічне поєднання аудиторної і самостійної навчальної діяльності студентів з виробничими практиками, котрі створюють умови підготовки спеціалістів у реальному середовищі до майбутньої професійної та педагогічної діяльності, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та / або інноваційного характеру і проблеми професійної освіти за відповідною спеціалізацією. ОПП має всі можливості подальшого удосконалення завдяки активній участі у цьому процесі широкого кола стейкхолдерів, потенційних роботодавців, академічної спільноти, залучення яких має реальний, а не формальний характер. Позитивною практикою є посилення регіонального контексту завдяки зацікавленості та участі у реалізації ОПП представників органів місцевого самоврядування та Департаменту освіти і науки Полтавської обласної військової адміністрації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ рекомендує більш чітко сформулювати фокус освітньої програми та спеціалізації, зокрема з урахуванням останніх наукових розробок, побажаннями галузевих академій наук; підсилити галузевий та регіональний контексти більшим переліком вибіркового дисциплін, що дасть змогу випускникам працювати в міжнародному контексті. ЕГ рекомендує активізувати роботу з міжнародної співпраці та заключення договорів для обміну науковим та практичним досвідом здобувачів і НПП; залучити здобувачів даної ОПП до міжнародної академічної мобільності, активізувати програми обміну студентів і викладачів з метою інтеграції до міжнародної наукової спільноти. Зробити більш системним обмін науковим і практичним досвідом здобувачів і НПП з іноземними ЗВО, посилити моніторинг іноземних освітніх програм за відповідною спеціалізацією. Доцільно розглянути можливість укладання договорів для проходження стажування за кордоном для здобувачів даної ОПП. ЕГ рекомендує звернути увагу в 2023-2024 н.р. на формування тематики практичних занять дисциплін ОПП у відповідності до спеціальності та спеціалізації професійної освіти. Активізувати роботу щодо запровадження англійських курсів. Розглянути можливість збільшення кількості навчальних занять, викладання яких здійснюється англійською мовою.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ відзначає відповідність вимогам підкритеріїв 1.1. і 1.4., а саме: ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» є унікальною, адже розроблена з урахування потреб регіону, у відповідності до запитів зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів (підкритерій 1.1). Підкритерій 1.2. загалом відповідає вимогам, а саме: зазначені цілі ОПП реалізуються завдяки спектру ОК, які формують загальні і фахові компетентності фахівців з урахуванням спеціалізації. Підкритерій 1.3. загалом відповідає вимогам, а саме: при формуванні цілей та змісту ОПП ураховано тенденції розвитку спеціальності й галузі за відповідною спеціалізацією; ураховано досвід українських та іноземних ЗВО; програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, дефіцитності фахівців, що випускаються, на регіональному ринку праці. Проте обмін науковим і практичним досвідом здобувачів і НПП з іноземними ЗВО, а також постійний моніторинг іноземних освітніх програм за відповідною спеціалізацією не є системним. Встановлені ЕГ факти та їх контекст свідчать про достатню відповідність даної ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» місії та стратегії ЗВО, ринку праці, потребам Полтавського регіону, що дозволяє стверджувати про відповідність виконання критерію 1 на рівні В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОПП Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології) була введена в дію з 01.09.2022 р. (затверджена вченою радою від 08.02.2022, протокол № 14) (<https://bitly.ws/TM8W>) й розроблена у відповідності до Стандарту вищої освіти (далі СВО) за спеціальністю 015

Професійна освіта (за спеціалізаціями) для другого (магістерського) рівня, прийнятого 18.11.2020 р. (<https://bitly.ws/VTJ7>). Обсяг ОПП становить 90 кредитів ЄКТС, потрібний для здобуття другого ступеня вищої освіти та отримання освітньої кваліфікації магістр професійної освіти, відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження освітньо-професійних програм (мінімальний обсяг кредитів ЄКТС, призначених для практики – 20 кредитів ЄКТС; призначених для магістерського дослідження – 10 кредитів ЄКТС). Обов'язкові компоненти ОПП становлять 66 кредитів ЄКТС, з яких 21 кредит практики (технологічної, педагогічної та переддипломної) (31,82%), кваліфікаційна робота – 12 кредитів (18,18%). На ОК циклу професійної підготовки спрямовано 33 кредити (50 % від обсягу ОПП). ОК циклу загальної підготовки – 6 кредитів (9,09%). Обсяг ОК за вибором здобувачів – 24 кредити ЄКТС (26,67% від обсягу ОПП). До переліку обов'язкових компетентностей ПДАУ було додано: спеціальні компетентності – 8-10; ПРН – 11-13. Форма атестації здобувачів ОПП відповідає стандарту й становить 12 кредитів. У відповідності до Методичних рекомендацій з розроблення ОПП (<https://bitly.ws/TwDj>) перегляд освітніх програм повинен відбуватися не рідше одного разу на рік, за ініціативи гаранта освітньої програми; адміністрації Університету, НПП, що їх реалізують, та з урахуванням результатів їх моніторингу. Надані гарантом документи, аналіз інформації з відкритих джерел, отримані свідчення під час зустрічей підтверджують, що відбувається обговорення та оновлення НПП на основі пропозицій роботодавців і здобувачів вищої освіти. Аналіз ОПП 2022 та 2023 років показав, що ОПП переглядається та оновлюється відповідно чинної нормативної бази ПДАУ, з урахуванням пропозицій внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. Зокрема, ОПП 2023 року затверджена вченою радою ПДАУ від 29.03.2023 р. (протокол № 8) та введена в дію наказом в. о. ректора від 30.03.2023 р. № 67. У варіанті 2023 року відсутня дисципліна «Працеохоронна діяльність». ЕГ надана обґрунтована відповідь щодо вилучення дисципліни ОК в ОПП 2023 року і введення замість неї обов'язкового освітнього компоненту «Психолого-педагогічні проблеми професійної освіти» (Протокол № 5 ради з якості від 29.12.2022). На зустрічах з НПП ЕГ групи запевнили, що інструктажі з безпеки життєдіяльності та охорони праці проводяться здобувачам постійно, зокрема на початку навчального року, на лабораторних заняттях, перед проходженням практик, а також на відповідних базах практик.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОПП має чітку структуру, ОК, включені до ОПП, логічно пов'язані між собою та взаємодоповнюють одна одну. Обов'язкові ОК дозволяють в цілому досягти заявлених цілей та ПРН. Мета та програмні результати навчання ОПП відповідають місії та стратегії Університету, визначаються з урахуванням очікувань до процесу навчання та його результатів зацікавлених сторін (стейкхолдерів), тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, досвіду аналогічних вітчизняних та зарубіжних програм. Періодично, але не менше, ніж один раз на рік, проводиться моніторинг освітньої програми та за потребою відбувається її оновлення. Матриця відповідності компонентів ОПП свідчить, що загалом кожен ПРН охоплений змістом програми. Набір ПРН складається не лише з визначених стандартом (СВО), а й доповнені Університетом (СК – 8-10; ПРН – 11-13). Позитивним є те, що забезпечення ПРН відбувається як за рахунок обов'язкових ОК, так і ОК вільного вибору здобувачів. Проте ОК 8 (Інноваційні технології харчових виробництв) формує лише СК 10 (визначені Університетом); ОК 7 (Технології переробки сільськогосподарської продукції) формує лише СК 9. Аналіз структурно-логічної схеми ОПП показав, що в цілому вивчення навчальних дисциплін за семестрами відображає їх наступність і послідовність через горизонтальні зв'язки між ОК. В той же час, розподіл навчального навантаження по семестрам, на думку ЕГ дещо нерівномірний і вимагає удосконалення. Так, ОК I семестру складають 22,5 кредита (25% обсягу), II семестру – 31,5 (35%), III семестру – 36 (40%). З урахуванням дослідницького, інноваційного характеру кваліфікаційної роботи, яка виконується у III семестрі ЕГ висловила побажання перенести педагогічну практику в II семестр.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Предметна область ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» визначена стандартом вищої освіти за спеціальністю 015 у розділі «Загальна характеристика та прийнятим 18.11.2020 р. Змістовий аналіз за ОК, запропонованими для вивчення здобувачами, свідчить, що ОПП є міждисциплінарною, достатньою мірою представлені ОК обов'язкового (загального й професійного) та вибіркового циклів, з видами практик (виробничою (технологічною), педагогічною та переддипломною) та виконанням кваліфікаційного магістерського дослідження. Зміст програм практик повністю відповідає предметній області спеціальності та спеціалізації, а також забезпечує досягнення відповідних ПРН та формування комплексу ЗК і ФК, необхідних майбутньому викладачу з професійної освіти (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології) в закладах вищої освіти зі ступенем магістра. В результаті вивчення ОК 2, 3, 4, 5, 9, 10, що становить третину (12,3%) обов'язкових ОК, здобувачі набувають теоретичних знань, опановують методами, методиками та основними психолого-педагогічними підходами, розвивають вміння застосовувати їх на практиці, що повністю відповідає змісту предметної області спеціальності 015 Професійна освіта. Теоретичний і практичний зміст предметної області з професійної діяльності в області спеціалізації «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» забезпечується ОК (6, 7, 8), що становить 5,7%, відображає зміст предметної області. Загалом, усі ПРН забезпечуються ОК. Практична підготовка здобувачів передбачає проходження практик: виробничої (фокус на спеціалізацію здобувачів) педагогічної та переддипломної.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язі, передбаченому законодавством.

Структура ОПП розроблена у відповідності до Методичних рекомендацій з розроблення ОПП (<https://bitly.ws/TwDj>). Має позитивні рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів. Формування індивідуальної освітньої траєкторії відбувається через вибір здобувачами НД ОПП у відповідності до Положення про забезпечення права на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін (п.2.3.4) (<https://bitly.ws/SUfL>). На сайті ПДАУ є вкладка «Вибір навчальних дисциплін» (<https://bitly.ws/SUgz>) з переліком вибіркових дисциплін у кожному навчальному році; інструкція щодо вибору навчальних дисциплін через робоче місце (кабінет) студента (<https://bitly.ws/VTQ4>). Проте ЕГ встановила, що на сайті університету представлені анотації і силабуси не для всіх ОК. Також ЕГ відзначає, що силабуси не завжди дають повне наочне представлення мети і особливостей вибіркових ОК. Відповідно п.2.1.3 Положення здобувачі мають право на вибір: з вибіркової частини ОПП, на якій навчається здобувач вищої освіти, із переліку навчальних дисциплін іншої освітньої програми того ж освітнього рівня. Відповідно п.2.1.7. Вибіркові НД можуть вивчатися як в Університеті, так і в інших закладах вищої освіти, відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ (<https://bitly.ws/VTQG>). Можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії відбувається через обрання 26,67% (24 кредита) навчальних дисциплін з вибіркових ОК. Визначені кафедрами міжфакультетські вибіркові навчальні дисципліни формуються навчальним відділом у перелік і схвалюються вченою радою Університету. Сформовані робочою групою переліки фахових та факультетських вибіркових навчальних дисциплін розглядаються і схвалюються на засіданні кафедри, яка відповідає за реалізацію ОПП, рекомендуються вченою радою факультету/інституту та схвалюються вченою радою Університету. При формуванні переліку вибіркових навчальних дисциплін аналізуються тенденції розвитку спеціальності; якісне забезпечення кафедрою освітнього процесу. Вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти здійснюється у навчальному році, що передує навчальному року, в якому заплановане їх вивчення. ЕГ впевнилася, що здобувачі здійснюють вибір НД в електронному Кабінеті студента або шляхом заповнення паперових анкет (додаток «Алгоритм вибору НД через електронний Кабінет студента»). Чисельність ЗВО магістерського рівня при виборі повинна складати від 10 до 20 осіб. Обрані здобувачем вибіркові НД вносяться до Індивідуального навчального плану здобувача, що затверджується деканом факультету/директором інституту/ректором Університету, та стають обов'язковими для вивчення. Здобувачі мають право обирати бази для проходження технологічної, педагогічної чи переддипломної практики (<https://www.pdau.edu.ua/content/bazy-praktyk>). ЕГ дійшла висновку, що ОПП загалом забезпечує формування індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Як свідчить аналіз ОПП 2022 р. обсяг практики становив 21 кредит, що складає 23,3% від загального обсягу ОП (9 кредитів ОК11 технологічна практика, 6 кредитів ОК 12 педагогічна та 6 кредитів ОК 14 переддипломна). В ОПП 2023 р. ОК 11 – 9 кредитів, ОК 12 – 7,5 кредитів, ОК 14 – 4,5 кредити. Практична підготовка здобувачів вищої освіти регламентується «Положенням про проведення практики студентів ПДАУ» (<https://bitly.ws/TKir>). ЕГ була надана Наскрізна програма практик (<https://bitly.ws/VUEz>) та РП, в яких визначені основні компетентності, які формуються в процесі практичної підготовки здобувачів: ОК 11 Технологічна практика – ЗК 3,5,6,7; СК6, 8,9,10; ПРН 2,3,4,11,12,13; ОК 12 Педагогічна – ЗК 1, 3,5,6,7; СК 2,3,4,7; ПРН 2,3,4,6,7,10; ОК 13 Переддипломна – ЗК 2,3,4,6,7; СК 1,3,4,5; ПРН 1,2,3,4,5,8,9. Наскрізна програма практики розробляється згідно з освітніми програмами та навчальним планом підготовки студентів відповідного ступеня вищої освіти та спеціальності. Вона є основним навчально-методичним документом, що регламентує мету, завдання, зміст і послідовність проведення практик, вимоги до баз практик та містить форми і методи контролю результатів навчання, яких студенти мають набути під час проходження кожного виду практики. На основі наскрізної програми практики щорічно викладачами кафедр розробляються робочі програми практик з відповідних видів практик. Результати анкетування здобувачів ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» (<https://bitly.ws/SUin>), яке проводилося в період з 01 листопада 2022 – 31 серпня 2023 року 100% опитаних влаштовує якість практичної підготовки; 83,3% вважають програму практичної підготовки оптимальною, 16,7% дали відповідь: важко відповісти. В цілому результати анкетування здобувачів засвідчують достатній рівень їх задоволеності практичною підготовкою на даній освітній програмі. Проте ЕГ відзначає, що на час проведення експертизи ОПП неможливо було оцінити рівень задоволеності здобувачів педагогічною і переддипломною практикою, оскільки вони ще не проводились за даною ОПП. ЕГ були проаналізовані звіти з технологічної практики здобувачів, представлені на запит ЕГ. Програмою практики передбачено підготовку індивідуальних завдань, висновки і пропозиції практикантів. Ще до початку практики здобувачі отримують індивідуальні завдання від керівника практики від кафедри (<blob:https://office.naq.gov.ua/5ca73f27-a682-46e1-a4e6-28daae8d326a>). ЕГ зазначає, що третій семестр за обсягом навчального навантаження є дещо переобтяженим, порівняно з першим і другим семестрами, зокрема через наявність двох видів практик (педагогічна і переддипломна). Зважаючи на це, ЕГ рекомендує проводити педагогічну практику у другому семестрі, що забезпечить більш якісну підготовку здобувачів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття й розвиток у здобувачів вищої освіти соціальних навичок (soft skills) відбувається в аудиторній та позааудиторній діяльності. Основна мета забезпечення набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж навчання. Переважна більшість ОК за НП, передбачає й розвиток соціальних навичок, зокрема ЗК 6 (Здатність діяти соціально відповідально та свідомо) формується під час вивчення ОК 2,4,6,7,8,9; ЗК5 (Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети) – ОК 3,4,9,11,12; СК 4 (Здатність аналізувати, прогнозувати, критично осмислювати проблеми у професійній освіті, приймати ефективні рішення щодо їх розв'язання) – ОК 2,3,5,6,9,12,13; СК 6 (Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності) – ОК 4,5,11. Процес набуття соціальних навичок (soft skills) реалізовується через студентоцентроване навчання, що передбачає активну навчальну та пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти при набутті необхідних компетентностей і зростання відповідальності за власне навчання, спрямованої на досягнення певного результату. Основними інструментами студентоцентрованого навчання в Університеті є: - наявність широкого поля можливостей у формуванні власних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти; - доступність навчання за сучасними інтерактивними методиками; - забезпечення активної участі студентства у формуванні змісту навчання; - ресурсна підтримка створення середовища студентоцентрованого навчання; - стимулювання академічної мобільності та її організаційно-фінансове забезпечення; - формування потреби та заохочення соціальної активності студентства; - пробудження прагнення до наукової роботи та внутрішньої потреби в дослідницькому пошуку. Крім того, сприяють формуванню соціальних навичок різноманітні методи і форми проведення занять, що використовуються НПП під час навчання здобувачів. ЕГ впевнилася у ролі системи студентського самоврядування, де здобувачі оволодівають навичками міжособистісної комунікації. Аналіз РП з усіх ОК показав наявність переліку інноваційних форм проведення занять, що використовуються.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

В Положенні про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (<https://bitly.ws/SUfG>) визначені календарні терміни теоретичного навчання та практичної підготовки, екзаменаційні сесії, підготовки кваліфікаційної роботи, атестації здобувачів вищої освіти, канікул. Навчальний час здобувача вищої освіти має тривалість не більше 9 академічних годин. Сукупна тривалість теоретичного навчання, екзаменаційних сесій і практик упродовж навчального року (крім випускних курсів) не може бути меншою, ніж 40 тижнів, і перевищувати 44 тижні; - тривалість канікул на навчальний рік (крім останнього року навчання за відповідною освітньою програмою) – не менше 8 тижнів, але не більше 12 тижнів. Загальний обсяг годин навчального тижня не більше 45 академічних годин (1,5 кредити ЄКТС). На навчальний рік відводиться, як правило, 60 кредитів ЄКТС. Час, відведений на самостійну роботу здобувача вищої освіти відповідної освітньої програми, регламентується навчальним планом та робочим навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального часу, відведеного на опанування освітнього компоненту. У навчальному плані даної ОП, обсяг, відведений на обов'язкові дисципліни, становить 990 год., із них аудиторні заняття – 334 год. (33,7%), самостійна робота – 656 год. (66,3 %). У структурі аудиторного навантаження практичні та лабораторні заняття обов'язкових дисциплін складають 56,9 % від загального обсягу аудиторних год., а питома вага лекційних годин складає 43,1 %

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОПП Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології) не здійснюється. В ПДАУ розроблене Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти (<https://bitly.ws/VUIp>) від 21.06.2023, в якому визначені основні завдання навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти (п.1.4); планування освітнього процесу (розділ 3). ЕГ висловлює побажання розглянутим можливість реалізувати підготовку здобувачів вищої освіти за дуальною формою, зважаючи на наявність у структурі ПДАУ семи фахових коледжів, які можуть стати базою для реалізації дуального навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОПП у кредитах ЄКТС, спрямованих на формування компетентностей, відповідає визначеним Стандартом вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) для другого (магістерського) рівня. ОК ОПП являють собою логічно структуровану й збалансовану систему, реалізація якої дозволяє досягти цілей і ПРН, у тому числі визначених Університетом. Позитивним є те, що забезпечення ПРН відбувається як за рахунок обов'язкових ОК, так і ОК вільного вибору здобувачів. На ОПП функціонує повноцінна система реалізації права здобувачів вищої освіти обирати дисципліни, передбачено необхідні види та кількість практично орієнтованих ОК, що дозволяють здобувачам отримати необхідні практичні навички та фахові компетентності. ОПП загалом забезпечує формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

На думку ЕГ розподіл навчального навантаження по семестрам дещо нерівномірний і вимагає удосконалення. З урахуванням дослідницького, інноваційного характеру кваліфікаційної роботи, яка виконується у III семестрі ЕГ висловила рекомендації при наступному перегляді ОПП у 2024 р. перенести педагогічну практику в II семестр. Охоплення ПРН змістом ОК є нерівномірним, зокрема ОК 8 і ОК 7, що потребує врегулювання при наступному перегляді ОПП у 2024 р. Також варто врахувати міждисциплінарність ОПП і більше приділити уваги предметній області визначеній для ОПП спеціальності, при розробці РП ОК на 2023-2024 н.р. Практика дуальної освіти за ОПП не реалізовується. ЕГ рекомендує активізувати навчання за дуальною формою освіти для здобувачів даної ОПП. На сайті університету на час проведення акредитації представлені анотації і силабуси не для всіх ОК. Силабуси не завжди дають повне наочне представлення мети і особливостей вибіркового ОК. ЕГ рекомендує до 1.01.2024 р. оприлюднити всі силабуси. Удосконалити практику інформування здобувачів вищої освіти про зміст дисциплін перед вибором у 2024 р. Для унаочнення і розуміння здобувачами мети, завдань і змісту ОК, ЕГ рекомендує у 2024-2025 н.р. оприлюднювати мультимедійні презентації вибіркового ОК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ відзначає, що підкритерії 2.1, 2.3, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8., а саме: ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» розроблена у відповідності до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) для другого (магістерського) рівня; обсяг ОПП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження освітньо-професійних програм; ОПП переглядається та оновлюється відповідно чинної нормативної бази ПДАУ, з урахуванням пропозицій внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. ОК, включені до ОПП, логічно пов'язані між собою та взаємодоповнюють одна одну. ОПП є міждисциплінарною, зміст програм практик повністю відповідає предметній області спеціальності та спеціалізації; ОПП загалом забезпечує формування індивідуальної освітньої траєкторії, набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), практична підготовка здобувачів вищої освіти дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Підкритерій 2.2. загалом відповідає критеріям, а саме: обов'язкові ОК дозволяють в цілому досягти заявлених цілей та ПРН. Мета та програмні результати навчання ОПП відповідають місії та стратегії Університету; що забезпечення ПРН відбувається як за рахунок обов'язкових ОК, так і ОК вільного вибору здобувачів. Проте, підкритерій 2.2. має певні недоліки, а саме: існує деяка нерівномірність охоплення ПРН змістом ОК ОПП, що потребує врегулювання, розподіл навчального навантаження по семестрам дещо нерівномірний і вимагає удосконалення. Підкритерій 2.4. загалом відповідає критеріям, а саме: формування індивідуальної освітньої траєкторії відбувається через вибір здобувачами НД, бази для проходження технологічної, педагогічної чи переддипломної практики. Проте на сайті університету представлені анотації і силабуси не для всіх ОК. Підкритерій 2.9. загалом відповідає критеріям, а саме: в ПДАУ розроблене Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти, визначені основні завдання навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти, планування освітнього процесу. Проте дуальна форма навчання за ОПП не реалізовується, незважаючи на наявність у структурі ПДАУ семи фахових коледжів, які можуть бути базою для дуального навчання. Виходячи з релевантності встановленою ЕГ інформації та фактів, можна зробити висновок щодо відповідності Критерію 2 рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на ОПП є чіткими і зрозумілими, відповідають порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2023 р., що затверджений МОН України, розміщені на сайті ПДАУ (<https://cutt.ly/ywvMZHGN>). ЕГ зазначає, що у процесі аналізу правил прийому і під час бесіди з гарантом ОПП Антоном А.В., відповідальним секретарем

приймальної комісії Осташовою В.О. (Зустріч 7) виявила, що правила прийому не містять дискримінаційних положень. Як позитивну практику ЕГ відзначає наявність на сайті університету анкети для вступників, калькулятора конкурсного балу, відеоролику «Вступ-2023. Про головне» (<https://cutt.ly/9wvMXvHv>). Конкурсний відбір у 2023 р. на місця державного замовлення здійснювався за результатами єдиного вступного іспиту, фахового іспиту та мотиваційного листа. Відбір на навчання для здобуття вищої освіти на місця за кошти фізичних та/або юридичних осіб здійснювався на підставі лише мотиваційного листа, який використовувався як додатковий критерій визначення місця вступника в рейтинговому списку. У додатку 6 до Правил прийому до ПДАУ у 2023 р. містяться критерії оцінювання мотиваційного листа (п. 5.1) і порядок визначення його місця у загальному рейтингу за шкалою «від найгіршого до найкращого» (п. 5.2) (<https://cutt.ly/NwvMXSo>). Секретар приймальної комісії Осташова В.О. (Зустріч 7) не змогла пояснити використання такої шкали. ЕГ вважає, що порядок розташування мотиваційних листів в рейтинговому списку за шкалою «від найгіршого до найкращого» є недостатньо зрозумілим і прозорим.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому враховують особливості ОПП для відбору вмотивованих, здатних до опанування програми вступників. Програма фахового вступного іспиту за ступенем вищої освіти магістр ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» сформована з метою визначення рівня результатів навчання з дисциплін: «Загальні основи професійної педагогіки», «Методика професійного навчання», «Експлуатація машин і обладнання», «Технічний сервіс в АПК», «Технології виробництва продукції тваринництва», «Процеси, апарати та обладнання харчових виробництв», що відповідає заявленій спеціальності. У програмі вступного випробування подано зміст іспиту у розрізі навчальних дисциплін (<http://surl.li/lfaq>). ЕГ вважає, що володіння знаннями з дисципліни «Методика професійного навчання» при вступі на дану ОПП, нівелює подальше вивчення ОК 9 «Організація і методика навчання у професійній освіті». На думку ЕГ, достатнім може бути демонстрація знань вступників з дисципліни «Загальні основи професійної педагогіки». Також ЕГ відзначає, що зміст вступного фахового іспиту є достатньо широким і охоплює різні галузі знань, які вступникам може бути складно оволодіти самостійно. Зі слів гаранта Антонця А.В. університет сприяє оволодінню абітурієнтами цими навчальними дисциплінами через індивідуальне консультування вступників, наявність у Програмі вступного випробування визначеного переліку тем і рекомендованої літератури для самостійного вивчення. Проте, вважаємо, що було б доцільно сформулювати певні методичні рекомендації для вступників, які допомогли їм успішно підготуватися до вступного фахового випробування.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ПДАУ визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що регулюються «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ» (<https://bitly.ws/SUqz>), «Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ» (<https://bitly.ws/SUfG>). Згідно з визначеними правилами визнання результатів навчання здійснюється з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. ЕГ під час зустрічей з керівником та менеджментом ЗВО, гарантом, здобувачами освіти з'ясувала, що здобувачі Пархоменко Р. та Рябинський О. вивчали вибірково навчальну дисципліну «Соціологія» у Херсонському державному аграрно-економічному університеті. Під час зустрічі здобувач Рябинський О. (Зустріч 3) пояснив, що виявив свідоме бажання вивчати дисципліну «Соціологія» саме у Херсонському державному аграрно-економічному університеті після відвідування гостьової лекції фахівців з цього ЗВО. З відповідним проханням здобувач звернувся до гаранта і завідувача кафедри, які проконсультували його щодо процедури реалізації такої академічної мобільності. Здобувач написав відповідну заяву і отримав згоду вивчати дисципліну за вибором у Херсонському державному аграрно-економічному університеті. Після завершення навчання комісія з визнання та перерахування результатів навчання, на підставі представлених академічних довідок № 0623, № 0723 (надані на запит ЕГ), прийняла рішення щодо зарахування результатів навчання. Зі слів завідувача кафедри будівництва та професійної освіти Яхіна С.В. і декана інженерно-технологічного факультету Біловод О.І. (зустріч 1) відповідні зміни було внесено в індивідуальний план здобувачів, а бали виставлено у заліковій книжці.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ПДАУ визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, доступність яких забезпечується розміщенням на сайті: «Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ» (<https://bitly.ws/SUg9>). Під час зустрічі з НПП (Зустріч 2) Матвієнко Л.Г. повідомила, що здобувачі активно залучаються до участі у різних формах

неформальної освіти, зокрема викладачі пропонують їм проходити курси на освітніх платформах. ЕГ з'ясувала, що здобувачам вищої освіти Кононенку М., Оніщенку В., Рибянському О., Петрашу Р. було здійснено перезарахування результатів їхнього навчання як частини освітнього компоненту «Проектна діяльність», Акуленку А. та Кононенку М. було перезараховано частину вибіркової навчальної дисципліни «Академічна доброчесність та етика наукових досліджень», Краснокутському В. було перезараховано результати навчання за частиною вибіркової навчальної дисципліни. Це підтверджено витягами із засідання кафедри будівництва та професійної освіти № 5 від 29.11.2022, № 13 від 04.04.2023, № 2 від 04.09.2023, які було надано на запит ЕГ. Доц. Овсієнко Ю.І. під час зустрічі з ЕГ підтвердила факт такого визнання результатів неформального навчання. Також Овсієнко Ю.І. пояснила, що на основі аналізу сертифікатів про успішне оволодіння змістом курсу неформальної освіти, співбесіди зі здобувачами, вона визначила відповідність шостої теми ОК «Soft skills сучасного фахівця» курсу неформальної освіти «Психолого-фізіологічна стійкість освітян», яку і було перезараховано.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

ЕГ відзначає, що правила прийому на навчання не містять дискримінаційних положень, відповідають порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році, затвердженому МОН України, розміщені у відкритому доступі. У ПДАУ визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, доступність яких забезпечується розміщенням на сайті. Зазначені правила містять чіткі процедури їх застосування, є доступними для всіх учасників освітнього процесу. ЕГ відзначає системне дотримання таких правил і обізнаність здобувачів освіти з ними. Як позитивну практику ЕГ відзначає наявність на сайті університету анкети для вступників, калькулятора конкурсного балу, відеореєстрації «Вступ-2023. Про головне».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ відзначає, що порядок розташування мотиваційних листів в рейтинговому списку за шкалою «від найгіршого до найкращого» є недостатньо зрозумілим і прозорим. ЕГ рекомендує розробити чітку шкалу оцінювання мотиваційних листів вступників та використовувати її для розташування мотиваційних листів в рейтинговому списку під час вступної кампанії 2024 року. Зміст вступного фахового випробування на ОПП є достатньо широким і охоплює різні галузі знань, що може бути досить складним для самостійного оволодіння. Також оволодіння знаннями з дисципліни «Методика професійного навчання» при вступі на дану ОПП, може нівелювати вивчення ОК 9 «Організація і методика навчання у професійній освіті» під час навчання за ОПП. ЕГ рекомендує переглянути зміст фахового вступного випробування на 2024 р. і сформулювати методичні рекомендації для вступників 2024 р., які б допомогли їм успішно підготуватися до фахового іспиту.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ відзначає, що підкритерії 3.3., 3.4. відповідають вимогам, а саме: у ЗВО розроблені документи, що регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі залучені до навчання за програмами внутрішньої академічної мобільності на основі договорів про співпрацю з різними ЗВО України, а також за програмами неформальної освіти через різні освітні портали і платформи. Правила визнання результатів навчання в інших ЗВО і у неформальній освіті системно дотримуються. Підкритерій 3.1. загалом відповідає вимогам, а саме: наявні чіткі правила прийому на ОПП, які не містять дискримінаційних положень і оприлюднені на офіційному веб-сайті. Проте підкритерій 3.1. має недоліки, що не є суттєвими, а саме: порядок розташування мотиваційних листів в рейтинговому списку за шкалою «від найгіршого до найкращого» є недостатньо зрозумілим і прозорим. Підкритерій 3.2. загалом відповідає вимогам, а саме: правила прийому і програма вступного випробування враховують особливості самої ОПП. Проте підкритерій 3.2. має несуттєві недоліки, а саме: зміст вступного випробування є достатньо широким і складним для оволодіння вступниками, а також містить дисципліну, яка може нівелювати вивчення ОК9. Виходячи з релевантності встановленою ЕГ інформації та фактів, можна зробити висновок щодо відповідності Критерію 3 рівню В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Згідно інформації, наведеній в ОПП і звіті СО (Табл. 3) використовуються такі організаційні форми навчання як лекції, практичні, лабораторні заняття, самостійна, дослідницька робота, практична підготовка, підготовка та захист кваліфікаційної роботи. НПП послуговуються диференційованим підходом до вибору методів навчання, використовують наочні (ілюстрації, демонстрації) (Япринець Т.С.), практичні (виконання практичних завдань) (Онiпко В.В.), інтерактивні (дискусії і групові обговорення, мозковий штурм) (Овсієнко Ю.І., Япринець Т.С.), частково-пошукові методи (Скрипник В.О.), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду) (Матвієнко Л.Г.), комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій; елементів дистанційного навчання) (Япринець Т.С.). Про високу якість викладання свідчать результати опитування здобувачів даної ОПП (<http://surl.li/lnhgu>). Про використання студентоцентрованого підходу під час зустрічей з ЕГ наголошувало як керівництво ЗВО (Зустріч 1) так і НПП (Зустріч 2). Він реалізується шляхом взаємної поваги й партнерства, вибору прийнятних форм навчання і викладання, вибору навчальних дисциплін, тематики доповідей, рефератів, тематики кваліфікаційної роботи. ЕГ з'ясувала, що згідно з представленими на сайті результатами опитувань здобувачів освіти, більшість здобувачів задоволені якістю організації освітнього процесу (<http://surl.li/lnhgc>). Під час зустрічі ЕГ з групою забезпечення ОПП (Зустріч 2) було з'ясовано, що НПП використовують технології дистанційного навчання як у синхронному, так і у асинхронному режимі, з використанням платформи дистанційного навчання Moodle, програм для створення відеоконференцій Zoom, Google Meet.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Графік освітнього процесу і розклад розміщено у відкритому доступі на сайті університету (<http://surl.li/bcrtq>), порталі АСУ ПДАУ (<https://asu.pdaa.edu.ua/>) і продубльовано в особистих електронних кабінетах здобувачів, що підтвердили здобувачі під час зустрічі з ЕГ (Зустріч 3). Також на сайті кафедри представлено силабуси освітніх компонентів за ОПП (<http://surl.li/lnfbq>). У силабусах розкрита мета ОК, програмні результати навчання, короткий тематичний зміст дисципліни, методи навчання, стратегія оцінювання, що відповідає Методичним рекомендаціям щодо розробки силабусу навчальної дисципліни у ПДАУ (<http://surl.li/julvp>). Проте ЕГ відзначає, що у силабусах не розкриті критерії оцінювання у межах окремих ОК. ЕГ рекомендує розмістити у силабусах критерії оцінювання і розподіл балів. Навчально-методичне забезпечення ОК (навчальні робочі програми, методичні вказівки) представлено на платформі Moodle. Зі слів здобувачів Петрової А., Рябинського П., Бурлаки П., НПП на початку викладання ОК ознайомлюють здобувачів з метою ОК, її змістом, формами проведення занять, формами контролю, критеріями оцінювання. Здобувачі також відзначили, що НПП додатково повідомляють про критерії і порядок оцінювання перед контрольними заходами, лабораторними і практичними роботами.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

За ОПП поєднання навчання і досліджень реалізується через написання кваліфікаційних робіт, проходження практик, що підтверджено навчальним планом. Здобувачі під час зустрічі з ЕГ підтвердили свою участь у таких формах організації навчання і дослідження. Поєднання навчання і досліджень забезпечується завдяки вивченню ОК2 «Методологія і організація науково-педагогічних досліджень». Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ з'ясувала, що здобувачі залучаються до участі у: - роботі наукового гуртка «Науковий пошук» (кер. Освієнко Ю.І.), наприклад, гуртківець Малиш О.С. у межах діяльності гуртка підготував роботу для участі у міжнародному конкурсі наукових робіт студентів, гуртківці Рябинський О., Петраш Р. опублікували тези доповідей на всеукраїнських конференціях (<http://surl.li/lnfbx>); - всеукраїнських і міжнародних наукових конференціях, наприклад, Рябинський О., Чернях Р., Лисенко В., Петраш Р., Поляков Р. брали участь у всеукраїнській конференції «Сучасні тенденції підготовки майбутніх фахівців у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти» (<http://surl.li/lnfcf>); - публікації статей у фахових виданнях України, наприклад, здобувач Малиш О. у співавторстві з науковим керівником опублікував наукову статтю «Використання інформаційно-комунікаційних технологій при викладанні природничо-наукових та агротехнічних дисциплін в умовах дистанційного навчання» (<http://surl.li/lnfcq>). Про достатній рівень залучення здобувачів ОПП до наукової діяльності свідчать результати опитування (<http://surl.li/lnhhz>). ЕГ з'ясувала, що суттєвою науковою роботою здобувачів є підготовка кваліфікаційної роботи, яка відбувається у кілька етапів впродовж усього періоду навчання. Як позитивне, ЕГ зазначає, що тематика кваліфікаційних робіт відповідає міждисциплінарності ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» і має на меті дослідження актуальних проблем як в галузі освіти, так і в галузі аграрної сфери. ЕГ установила, що не всі наукові керівники з підготовки кваліфікаційних робіт мають достатню відповідність своїх наукових інтересів тематиці кваліфікаційної роботи. Так, Онiпко В.В. та Овсієнко Ю.І. керують роботами, пов'язаними з комунікативною культурою і комунікативною компетентністю, хоча наукових публікацій з цієї тематики вони мають недостатньо, що підтверджується переліком публікацій (<http://surl.li/lpczs>, <http://surl.li/lpczz>). Зважаючи на широту і міждисциплінарність тем, потужний науково-педагогічний склад кафедри будівництва і професійної освіти, ЕГ

рекомендує у подальшому призначати двох наукових керівників, які б забезпечили якісне консультування за двома галузями знань одночасно.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Зі слів НПП (Зустріч 2), основою для оновлення ОК стали самоосвіта, участь в конференціях, семінарах, форумах, круглих столах з питань професійної освіти, аграрного виробництва, переробки сільськогосподарської продукції, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. Наприклад, Матвієнко Л.Г. зазначила (Зустріч 2), що за результатами стажування, вона оновила зміст робочої навчальної програми темами з ділового спілкування іноземною мовою, а саме тематику лекцій, завдання для практичної роботи, форми і методи навчання і викладання. Зі слів Оніпко В.В. (Зустріч 2), НПП щорічно переглядають і оновлюють зміст ОК, їх структуру, форми і методи викладання і навчання, завдання для семінарських занять, самостійної роботи. Скрипник В.О. (Зустріч 2) підтвердив, що за результатами наукових досліджень і підготовки статті, включеної до наукометричної бази Scopus, він оновив зміст ОК 8. Левченко Ю.В. (Зустріч 2) зазначила, що при оновленні ОК викладачі враховують регіональний контекст та інноваційний досвід підприємств агропромислового комплексу Полтавщини. Це підтвердив Скрипник В.О., який оновив тему «Інноваційні технології переробки олії», спираючись на практичний досвід Полтавського олійноекстракційного заводу. Робота НПП зі здобувачами освіти у науково-дослідній лабораторії субкритичних технологій також є основою для оновлення змісту ОК. Позитивною практикою ЕГ вважає урахування потреб воєнного часу під час організації практичних і лабораторних занять. Зокрема Скрипник В.О. (Зустріч 2) наголосив на тому, що вивчення і дослідження здобувачами технологій сушіння м'яса у лабораторіях університету є актуальним для задоволення потреб сил оборони України і цивільного населення, яке постраждало від воєнної агресії.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЕГ з'ясовано, що навчання, викладання і наукові дослідження на ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» другого (магістерського) рівня вищої освіти пов'язані з визначеною ЗВО інституційною політикою та стратегією інтернаціоналізації, а ОК передбачають ознайомлення із сучасними досягненнями світової науки в галузі 01 Освітні, педагогічні науки зокрема через відкритий доступ до ресурсів Thomson Reuters, WoS, Scopus, Bentham Science. Питання міжнародної академічної мобільності та інтернаціоналізації діяльності у ПДАУ регламентуються «Стратегією інтернаціоналізації ПДАУ на період до 2025 року» (<https://bitly.ws/T4HC>). ПДАУ реалізовує співпрацю з багатьма закордонними ЗВО-партнерами (<http://surl.li/bdcfo>). Центр міжнародної освіти (<http://surl.li/bdcft>) і відділ міжнародних зв'язків (<http://surl.li/bdfn>) надають постійну консультативно-інформаційну підтримку здобувачам вищої освіти і НПП. Зі слів проректора Горба О.О. (Зустріч 6) в університеті реалізується міжнародний проект «Паралельний європейський диплом» (<http://surl.li/lnfdp>). ЕГ з'ясувала, що однією з форм інтернаціоналізації на даній ОПП є практика залучення візитових іноземних лекторів. Здобувачі під час зустрічі з ЕГ підтвердили, що відвідали онлайн лекцію Ефемії Харадзе, докторки педагогічних наук, професорки Тбіліського державного університету імені Іване Джавахішвілі. НПП є постійними учасниками програм академічної мобільності, беруть участь у зарубіжних проектах, міжнародних наукових стажуваннях та програмах підвищення кваліфікації: А. Антонець, А. Келемеш, В. Оніпко, Т. Япринець, Ю. Левченко (Польща), В. Скрипник (Болгарія, Польща), Л. Матвієнко (США, Польща). Проте ЕГ з'ясувала, що здобувачі ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» недостатньо залучені до програм міжнародної академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивною практикою ЕГ вважає використання викладачами інтерактивних методів навчання (створення комунікативних ситуацій, метод проектів, створення ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду). Як позитивне, ЕГ зазначає, що тематика кваліфікаційних робіт відображає міждисциплінарність ОПП і передбачає дослідження актуальних проблем в галузі професійної освіти майбутніх фахівців аграрної сфери. Також ЕГ відзначає продуктивну діяльність наукових гуртків на кафедрі і активне залучення здобувачів до роботи у цих гуртках. Позитивною практикою ЕГ вважає урахування потреб воєнного часу під час організації практичних і лабораторних занять.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ відзначає: у силабусах не розкриті критерії оцінювання у межах окремих ОК, міждисциплінарними кваліфікаційними роботами керують фахівці з педагогічних наук і не залучені фахівці з технічних і аграрних наук,

деякі наукові керівники не мають достатньої відповідності наукових інтересів темам кваліфікаційних робіт, здобувачі за даною ОПП не залучені до програм міжнародної академічної мобільності і не приймають участі у програмах міжнародної співпраці. ЕГ рекомендує у силабусах на 2024-2025 н.р. розкрити критерії оцінювання і розподіл балів, здобувачам 2023 року вступу призначити двох наукових керівників з підготовки кваліфікаційної роботи, які мають відповідні наукові інтереси, у 2023-2024 н.р. залучити здобувачів до міжнародної академічної мобільності і програм міжнародної співпраці, у тому числі у дистанційному форматі.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ відзначає відповідність вимогам підкритеріїв 4.1. і 4.4., а саме: форми і методи навчання, поєднання традиційних і новітніх форм і методів навчання з дослідницькою діяльністю сприяють досягненню результатів навчання і відповідають студентоцентрованому підходу; науково-педагогічні працівники оновлюють зміст ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, а також враховують потреби сил оборони і цивільного населення під час воєнного часу. Підкритерій 4.2. загалом відповідає вимогам, а саме: учасники освітнього процесу вчасно отримують доступну, зрозумілу інформацію про освітній процес. Проте має не суттєвий недолік, а саме: критерії оцінювання за ОК не оприлюднені у силабусах. Підкритерій 4.3. загалом відповідає вимогам: поєднання здобувачами ОПП навчання і досліджень реалізується через роботу наукових гуртків, участь у міжнародних конференціях, публікацію наукових праць, написання кваліфікаційної роботи. Але призначення двох наукових керівників кваліфікації роботи, що мають відповідні наукові інтереси, посилить міждисциплінарне спрямування наукового дослідження здобувачів. Підкритерій 4.5. загалом відповідає вимогам, оскільки університет оскільки університет пропонує широкі можливості для участі здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності. Проте за даною ОПП є необхідність розпочати процес залучення здобувачів до реалізації програм міжнародної академічної мобільності, що може бути реалізовано найближчим часом. Виходячи з релевантності встановленою ЕГ інформації та фактів, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОПП Критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Результати навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, а також критерії оцінювання досягнень, форми контрольних заходів, у Полтавському державному аграрному університеті регулюються наступними документами: «Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ» (<https://bitly.ws/SUfG>), «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ» (<https://bitly.ws/T6Tm>), «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ» (<https://bitly.ws/TuYe>), «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ПДАУ» (<https://bitly.ws/Tv3D>), «Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти ПДАУ» (<https://bitly.ws/Tv5o>), «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ» (<https://bitly.ws/SUg9>); «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ» (<https://bitly.ws/SUqz>), «Положенням про організацію та проведення відстроченого контролю оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ» (<https://bitly.ws/Twss>), всі вони базуються на принципах студентоцентрованого навчання. Зокрема, ЕГ переконалася, що здобувачі активно залучаються до неформальної освіти. Досягнення ПРН у здобувачів вищої освіти перевіряється підсумковим та поточним контролем. Всі результати фіксуються та відображаються в електронному журналі, що знаходиться в Кабінеті викладача АСУ (<https://bitly.ws/T4qf>), де також здобувачі можуть ознайомитися із результатами проведеного контролю. Реалізація онлайн навчання відбувається за допомогою платформи LMS Moodle (<https://bitly.ws/T7j3>) та сервісу Google Meet, що відповідають «Положенню про електронне освітнє середовище ПДАУ» (<https://bitly.ws/T7jy>). Також критерії оцінювання результатів навчання оприлюднено в робочих програмах дисциплін (<https://bitly.ws/T7j3>). Під час вивчення силабусів, ЕГ помітила, що у них не розкриті критерії оцінювання (<https://bitly.ws/T4ne>). Реалізація ПРН відбувається з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів, а також на принципах об'єктивності, системності, прозорості та відкритості. Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами була внесена пропозиція, щодо збільшення кількості виїзних екскурсій для ознайомлення з виробництвом. Задля отримання зворотного зв'язку від здобувачів використовується опитування щодо якості системи контрольних заходів та критеріїв оцінювання результатів навчання, а також забезпечення якості освіти (<https://bitly.ws/SU6n>), (<https://bitly.ws/SU7B>), (<https://bitly.ws/T7za>). Зворотній зв'язок дає підтвердження, що критерії оцінювання та контрольні заходи є зрозумілими, чіткими та інформативними для здобувачів ПДАУ. ЕГ встановила, що форми поточного контролю за різними ОК є досить одноманітними (опитування, виконання вправ і завдань, тестування). ЕГ рекомендує урізноманітнити форми контролю на 2024-2025 н.р., увідповіднити їх до мети і завдань ОПП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів вищої освіти регулюються «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ПДАУ» (<https://tinyurl.mobi/Tv3D>), та відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Атестація здобувачі за цією освітньою програмою реалізується у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, що під час фокус-груп підтвердили і здобувачі, і НПП. Кваліфікаційна робота зорієнтована на міждисциплінарність та розв'язує актуальні теми в галузі аграрної сфери та освіти. Метою кваліфікаційної роботи є визначення у здобувачів вищої освіти готовності до професійної діяльності. Кваліфікаційна робота передбачає власне дослідження з аналізу та розробки сучасних технологій, що необхідні для впровадження та використання у закладах професійної освіти, де передбачається виконання індивідуальних завдань, з поєднанням креативності, індивідуальності, систематичності та послідовності. Вимоги до програми атестації та до структури кваліфікаційної роботи відображено у «Методичних рекомендаціях щодо виконання кваліфікаційної роботи» (<https://bitly.ws/SU82>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є чіткими та зрозумілими, а також розміщені у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу на сайті Університету в розділі «Освіта – Положення про освітню діяльність». Також із формами контрольних заходів можна ознайомитися в силабусах навчальних дисциплін у розділі «Освіта – Освітні програми» сайту ПДАУ, в робочих програмах розміщених в системі Moodle та в кабінеті студента АСУ ПДАУ. Екзаменатори є неупередженими та об'єктивними і відповідають правилам які відображено в таких нормативних документах, як «Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ» (<https://bitly.ws/T7Hm>), «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ» (<https://bitly.ws/TuYe>). Врегулювання та запобігання конфліктів контролюється «Положенням про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ» (<https://bitly.ws/T7HP>). Омбудсмен контролює дотримання та захист прав усієї академічної спільноти (<https://bitly.ws/T7Ik>), у разі необхідності звернутися до нього можна через скриньку на його сторінці (<https://bitly.ws/T7Ji>), або звернутися безпосередньо до ректора через скриньку довіри (<https://bitly.ws/T7Jb>). Зворотній зв'язок від здобувачів ПДАУ щодо об'єктивності оцінювання навчальних досягнень отримується за рахунок опитування (<https://bitly.ws/T7za>). Порядок повторного проходження контрольних заходів та оскарження процедури результатів проведення контрольних заходів в Університеті регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ» (<https://bitly.ws/SUfG>) та «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ» (<https://bitly.ws/TuYe>), «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ПДАУ» (<https://bitly.ws/Tv3D>), «Положенням про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ» (<https://bitly.ws/T7HP>) тощо. У разі виникнення питання необ'єктивності оцінювання, вирішення починається з подання заяви здобувача чи викладача до деканату, у відповідь на що декан факультету створює комісію для проведення додаткового екзамену, членами якої можуть бути: завідувач кафедри, члени групи забезпечення освітньої програми, науково-педагогічні працівники відповідної кафедри, представники деканату, студентського Сенату та студентської первинної профспілкової організації. Якщо і ця оцінка не задовольняє здобувача, то він має право не пізніше ніж на наступний день подати апеляційну заяву на ім'я ректора, яка буде розглядатися в індивідуальному порядку. Під час зустрічі ЕГ з керівництвом ПДАУ ректор зазначив, що таких звернень на його ім'я не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ПДАУ розроблена чітка політика дотримання академічної доброчесності, що регулюється рядом документів які знаходяться у вільному доступі на сайті Університету у вкладці у вкладці «Освіта – Академічна доброчесність – Нормативно-правове забезпечення» (<https://bitly.ws/T8fi>). А саме: «Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ» (<https://bitly.ws/SUfG>), «Кодексом академічної доброчесності ПДАУ» (<https://bitly.ws/T82y>), «Положенням про групу сприяння академічній доброчесності у ПДАУ» (<https://bitly.ws/T86I>), «Положенням про комісію з академічної доброчесності у ПДАУ» (<https://bitly.ws/T87H>), «Кодексом про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ» (<https://bitly.ws/T7Hm>), «Порядком перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ» (<https://bitly.ws/T8bd>), «Положенням про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ» (<https://bitly.ws/T7HP>). Під час зустрічі з працівниками та здобувачами ЕГ отримала інформацію, що виявлення порушення академічної доброчесності відбувається шляхом перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень. Реалізація відбувається за допомогою сервісу перевірки на унікальність Unicheck. Контроль процедури

проведення виявлення академічного плагіату регулюється «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАУ» (<https://bitly.ws/T8em>) та «Порядком перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ» (<https://bitly.ws/T8bd>). Також здобувачі мають можливість самостійно перевірити власні напрацювання академічних текстів на програмах відкритого доступу, які розміщені на сайті Університету (<https://bitly.ws/T8cW>). Інформація про академічну доброчесність в ПДАУ висвітлено у вкладці «Освіта - Академічна доброчесність» (<https://bitly.ws/T8oA>). Бібліотека популяризує академічну доброчесність, проводячи «Уроки академічної доброчесності» для першокурсників, тренінги, практичні семінари для здобувачів, а також тижднів академічної доброчесності, конкурси академічних робіт для усіх учасників освітнього процесу. У свою чергу, кафедра будівництва та професійної освіти також популяризує академічну доброчесність, організовуючи різноманітні заходи самостійно або з залученням інших фахівців, зокрема проводяться вебінари з представниками Unichек для здобувачів вищої освіти. Також НППІ проводиться роз'яснювальна робота про притягнення до академічної відповідальності у разі її порушення. В ПДАУ створена Комісія з академічної доброчесності, Комісія з етики та управління конфліктами (<https://bitly.ws/T8i2>) щодо приймання відповідних санкцій. Вирішення конфліктної ситуації з порушення академічної доброчесності відбувається на підставі звернення здобувача у формі письмової заяви на ім'я голови Комісії, де чітко висвітлюється конфліктна ситуація. У свою чергу, комісія розглядає заяву та виносить обґрунтоване рішення, а також описує шляхи вирішення конфліктної ситуації.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Результати навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, правила проведення контрольних засобів, а також критерії оцінювання досягнень здобувачів є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу та у вільному доступі на сайті Університету. Позитивною практикою є впровадження та функціонування Автоматичної системи Управління (АСУ). Здобувачі мають можливість самостійно перевірити власні напрацювання академічних текстів на програмах відкритого доступу які розміщені на сайті Університету. Популяризація академічної доброчесності в ПДАУ відбувається на різних рівнях. Позитивною практикою є введення окремого ОК «Академічна доброчесність та етика наукових досліджень»; проведення різноманітних опитувань для отримання зворотного зв'язку щодо покращення реалізації ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У силабусах навчальних дисциплін не розкриті критерії оцінювання і розподіл балів. ЕГ рекомендує у силабусах 2024-2025 н.р. відобразити критерії оцінювання. ЕГ констатує часткове незадоволення здобувачами освіти кількістю виїздних екскурсій на виробництво. Бажано збільшити кількість навчальних екскурсій на різні виробництва і сільськогосподарські підприємства Полтавщини у 2023-2024 н.р. Форми поточного контролю за різними ОК є досить одноманітними (опитування, виконання вправ і завдань, тестування) і не в повному обсязі відповідають особливостям ОПП, не завжди можуть забезпечити встановлення досягнення здобувачами результатів навчання для окремого ОК. ЕГ рекомендує урізноманітнити форми контролю на 2024-2025 н.р., увідповіднити їх до мети і завдань ОПП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ відзначає, що підкритерії 5.1, 5.2, 5.3., 5.4. в цілому відповідають вимогам, а саме: атестація здобувачів відбувається у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, вимоги до структури кваліфікаційної роботи, відображено у «Методичних рекомендаціях», та є у вільному доступі; правила проведення контрольних заходів є доступними для усіх учасників освітнього процесу, та відображають порядок організації, оскарження та проведення повторного проходження контрольних заходів; всі учасники освітнього процесу дотримуються принципів академічної доброчесності, та популяризують через різноманітні заходи, а також проінформовані з наслідками порушення академічної доброчесності. Здобувачі активно залучаються до неформальної освіти, реалізація програмних результатів навчання відбувається з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів. В підкритерії 5.1. поряд із зрозумілістю критеріїв оцінювання та форм контрольних заходів для усіх учасників освітнього процесу є пропозиція ЕГ розкрити критерії оцінювання різних форм роботи у силабусах НД. Форми поточного контролю за різними ОК не в повному обсязі відповідають особливостям ОПП, не завжди можуть забезпечити встановлення досягнення здобувачами результатів навчання для окремого ОК. Виходячи з релевантності встановленою ЕГ інформації та фактів, можна зробити висновок щодо відповідності Критерію 5 рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз академічної та професійної відповідності НПП дозволяє стверджувати про їх відповідність ОК, які вони викладають. Група забезпечення ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» складається з 7 викладачів, академічна кваліфікація яких підтверджена вченими ступенями (1 д.пед.н., 1 д.т.н., 28,57%); (3 к.пед.н., 2 к.т.н., 71,43%); дипломами магістрів відповідної спеціалізації (Антонець А.В., магістр з аграрних наук та продовольства; Келемеш А.О., інженер-дослідник технічного забезпечення агропромислового виробництва; Левченко Ю.В., Харчові технології). 2 викладачі мають сертифікат В2 (28,57%); 3 викладачі (42,86%) мають дипломи магістрів філології та перекладу, які підтверджують рівень володіння іноземною мовою. Проте ЕГ відзначає, що навчальні дисципліни немовного спрямування не викладаються іноземною мовою. Викладачі ОПП є висококваліфікованими фахівцями у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, мають наукові ступені, публікації за тематикою дисциплін, що викладаються: Антонець А.В. Методологія та організація наукових досліджень: методрекомедації; Матвієнко Л.Г. Завдання для виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інноваційні технології в професійній освіті»; Оніпко В. Організація і методика навчання у професійній освіті: методрекомедації для виконання практичних робіт; Япринець Т.С. Завдання для виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Проектна діяльність». Проте ЕГ відзначає недостатню кількість виданих підручників та навчальних посібників з тематики ОК, а також недостатню активність НПП щодо отримання свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір, отримання патентів на винахід. Аналіз академічної та професійної відповідності викладачів показав, що проходили міжнародне стажування: Антонець А.В. (Науково-дослідний інститут Люблінського науково-технологічного парку. (м. Люблін, Польща), Оніпко В.В., Япринець Т.С., Антонець А.В, Левченко Ю.В. (Ягеллонський університет у Кракові (м. Краків, Республіка Польща); Матвієнко Л.Г. (Науково-дослідний інститут Люблінського науково-технологічного парку та IESF. Міжнародна фундація науковців та освітян (м. Люблін, Республіка Польща, Каліфорнійський університету (UCLA) (м. Лос-Анджелес), Келемеш А.О. (Сільськогосподарський університет ім. Гуго Коллонтая (м. Краків, Польща, Higher School of Social and Economic in Przeworsk. Specialization «Modern University in the system of European education»), Скрипник В.О. (Виробниче науково-практичне стажування в Compani «INTEROBMEN LTD», Varna, Republic of Bulgaria); стажування у межах України: Келемеш А.О. Державне підприємство «Дослідне господарство «Степне» Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України, Скрипник В.О. Національний університет біоресурсів і природокористування України.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір НПП в ПДАУ відбувається відповідно до «Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ПДАУ» (<https://bitly.ws/T8pV>). Перелік вакантних посад, вимоги до претендентів та оголошення конкурсу на заміщення вакантних посад оприлюднюються на офіційному сайті Університету (<https://www.pdau.edu.ua/content/perelik-vakantnyh-posad-u-pdau>). При проходженні конкурсу враховуються рейтингові показники роботи НПП (<https://bitly.ws/VUYL>) та результати оцінювання викладачів(<https://bitly.ws/TJZG>). ЕГ у процесі спілкування з відділом кадрів впевнилася, що конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, що підтвердили і НПП. Посади НПП можуть займати особи, які мають ступінь магістра/спеціаліста, науковий ступінь або вчене звання. Кваліфікація особи повинна бути підтверджена не менш як сімома видами чи результатами, переліченими в п.38 Ліцензійних умов. Положенням (Розділ 3) визначені особливості кваліфікаційних умов до претендентів на зайняття посад НПП. Рівень наукової та професійної активності особи за спеціальністю на ОПП засвідчується виконанням не менше 4 видів та результатів за останні п'ять років, що визначені пунктом 38 Ліцензійних умов (<https://bitly.ws/T8pV>). У Положенні (<https://bitly.ws/T8pV>) (р. 3) чітко виписана процедура конкурсного відбору та особливості обрання на посади декана, професора, доцента, викладача та асистента кафедри.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Документально підтверджені залучення представників роботодавців до реалізації освітнього процесу ОПП (Корнієнко Віктор Миколайович – директор Лохвицького механіко-технологічного фахового коледжу ПДАУ; Тимошук Сергій Анатолійович – голова циклової комісії загальних і спеціальних технічних дисциплін Березоворудського фахового коледжу ПДАУ; Бойко І., методист державного навчального закладу «Гадяцьке вище професійне аграрне училище; Корнієко В., директор ВСП «Лохвицький механіко-технологічний фаховий коледж; представник компанії KERNEL О. Кулик). Для забезпечення практичної підготовки відповідно до «Положення про проведення практики студентів ПДАУ» (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoprovedennyaapraktykystudentivpdau2023.pdf>), укладені договори на проходження практики (технологічна - Агросвіт СВ, дир. Ведмідь В.Г.; ТОВ «Валківська виробничо-заготівельна компанія, дир. Галаган С.І.; ВСК «Злагода», дир. Масляк В.О.; ДП «ДГ» Степне, дир.

Сокирко П.Г.; педагогічна/преддипломна – ВСП «Березоворудський фаховий коледж», дир. Краснюк В.М., ДНЗ «Гадяцьке вище професійне аграрне училище», дир. Мигаль О.М.; Н. Кононец, завідувачка аграрно-економічного відділення КУЕП). Зустріч експертної групи з роботодавцями дозволяє зробити висновок, що запит на фахівців цієї спеціальності є великим, взаємозв'язок ЗВО з підприємствами носить змістовний характер, ЗВО отримує технічне обладнання від стейкхолдерів. Роботодавці регулярно вносять свої пропозиції щодо удосконалення змісту освітньої програми шляхом анкетування, залучаються до викладання на даній ОПП дисциплін професійного циклу. Проводилися гостьові лекції (Л. Корнієнко, фахівець із харчових виробництв Лохвицького МТФК (<https://bitly.ws/T8Ed>); Д. Хвостенко, технічний радник компанії ТОВ «Агрістар» (<https://bitly.ws/SUaB>); виїзні практичні семінари (на базі ДП ДГ «Степне» Інституту свинарства і АПВ НААН» (<https://bitly.ws/SU9j>) з його керівником П. Сокирко).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Експертною групою було з'ясовано, що для викладання на ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» професіоналі-практики: Л. Кравченко, професорка ПНПУ імені В.Г. Короленка з технологій професійного саморозвитку і особистісного самотворення креативного менеджера, зокрема у 2023 р. її головою екзаменаційної комісії; викладання навчальної дисципліни «Проектна діяльність» залучена, як зовнішній сумісник, Н. Кононец, д.п.н. завідувачка аграрно-економічного відділення Фахового коледжу управління, економіки і права - до викладання дисципліни «Сучасні технології і засоби механізації аграрного виробництва», планується залучити Д. Хвостенка, технічного радника компанії ТОВ «AGRI STAR», який є офіційним представником техніки John Deere в Україні.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЕГ констатувала, що з метою сприяння професійного розвитку НПП в Університеті функціонує відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку (<https://bitly.ws/T8P8>). Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і НПП працівників ПДАУ (<https://bitly.ws/TSMb>) визначені види та форми підвищення кваліфікації, строк обсяг і періодичність. Відповідно до п.2.1 Колективного договору (<https://bitly.ws/T8TS>) підвищення кваліфікації НПП і ПП здійснюється відповідно до затвердженого ректором Університету плану-графіка на поточний календарний рік. Усі науково-педагогічні працівники підвищують кваліфікацію та проходять стажування не рідше одного разу на 5 років зі збереженням середньої заробітної плати на період підвищення кваліфікації, проходження стажування та місця роботи. Надані ЕГ план та звіт підвищення кваліфікації на 2022 рік свідчить: пройшли підвищення кваліфікації та стажування обсягом від 60 до 180 год. члени групи забезпечення ОПП Антонєць А.В., Келемеш А.О., Скрипник В.О., Япринець Т.С. За планом підвищення кваліфікації НПП на 2023 рік (blob:<https://office.naqa.gov.ua/2634f8aa-e86f-4dbf-8a43-8426c3174972>) заплановане навчання за програмою підвищення кваліфікації Антонєць А.В., Келемеш А.О., Левченко Ю.В., Матвієнко Л.Г., Оніпко В.В., Япринець Т.С. НПП приймали участь у публікації міжнародних колективних монографій (Антонєць А.В. World trends in the use of interactive technologies in education. International collective monograph, Intelbece Transportation System And Smart City Institute (ITSSCI), 2023; Матвієнко Л.В. Scientific research of the XXI century. Volume 1: collective monograph. Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, Los Angeles : GS publishing service, 2021. P. 268-272). Викладачі групи забезпечення мають публікації в міжнародних наукометричних базах Scopus/Web of science, Index Copernicus, фахових виданнях України (В. Оніпко, В. Скрипник, А. Антонєць, А. Келемеш, Ю. Левченко, Л. Матвієнко, Т. Япринець). НПП ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» є членами редакційних колегій українських фахових наукових журналів (В. Оніпко, Т. Япринець). Проте ЕГ відзначає, що НПП не достатньо активно залучаються до участі у роботі громадських організацій за профілем діяльності. ЕГ впевнилася в тому, що вся інформація щодо професійного розвитку викладачів розміщена на сторінці кафедри будівництва та професійної освіти (<https://bitly.ws/T4sV>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В Університеті функціонує система матеріального та професійного заохочення НПП (Положення про рейтингове оцінювання показників роботи НПП ПДАУ (<https://bitly.ws/VXgF>). Стимулювання викладацької майстерності відбувається завдяки системі рейтингової оцінки роботи НПП Університету, що забезпечує аналіз якісного складу НПП. Рейтинг НПП є одним із інструментів підвищення професійної активності НПП, а також для прийняття рішення керівництвом Університету про подовження контракту та визначення строку його дії; для представлення до нагородження відомчими відзнаками; присвоєння почесних звань; матеріального заохочення тощо (Трудовий договір, розділ 3 (<https://bitly.ws/T8TS>) Рейтинг НПП формується за календарний рік та включає показники періоду з «01» січня по «31» грудня поточного року (розділ 2). Стимулювання діяльності НПП, спрямовані на підвищення якості освіти. Підсумкові рейтингові показники за 2022 рік (<https://bitly.ws/VV3I>) свідчать про достатньо високі показники НПП групи забезпечення (з 249 чол. 23 та 25 місце за рейтингом отримали Антонєць А.В., Япринець Т.С.). Розміри доплат щодо стимулювання НПП, виплата щорічної грошової винагороди визначені

Положенням про встановлення доплат і надбавок працівникам ПДАУ (<https://bitly.ws/VV3Q>). Фактичний розмір доплати встановлюється відповідно до обсягу виконаних робіт і не може перевищувати 50 відсотків посадового окладу, Доплата виплачується з дня прийняття на роботу працівника у разі наявності стажу, який дає право на її одержання. В результаті зустрічі з керівництвом ЗВО і з академічним персоналом, експертна група переконатась, що відбувається стимулювання розвитку викладацької майстерності, преміювання НПП за досягнення у навчальному процесі, за виконання особливо важливої роботи (на строк її виконання); за складність і напруженість в роботі.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Викладачі ОПП є висококваліфікованими фахівцями у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, мають наукові ступені, публікації за тематикою дисциплін, що викладаються. НПП проходять міжнародні стажування, в результаті яких удосконалюють зміст окремих тем ОК; мають досягнення в інформальній та неформальній освіті. При проходженні конкурсу враховуються рейтингові показники роботи НПП та результати оцінювання викладачів очима студентів в системі АСУ ПДАУ. Викладачі, які залучаються до наукового керівництва магістерських кваліфікаційних робіт мають науковий ступінь доктора чи кандидата наук.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

До слабких сторін критерію 6 ЕГ група віднесла: недостатню активність НПП щодо отримання свідоцт про реєстрацію авторського права на твір, отримання патентів на винахід; недостатню кількість виданих підручників та навчальних посібників з тематики ОК; відсутність практики викладання немовних ОК іноземною мовою; не достатньо активне залучення НПП до участі у роботі громадських організацій за профілем діяльності. ЕГ рекомендує активізувати: підготовку підручників та навчальних посібників з тематики ОК, у 2024 р. практику отримання свідоцт про реєстрацію авторського права на твір, отримання патентів на винахід; роботу щодо викладання ОК або їх окремих модулів англійською мовою; роботу щодо розвитку іншомовних компетентностей у НПП і здобувачів; розвивати міжнародну співпрацю для забезпечення можливості зовнішньої мобільності професорсько-викладацького складу у 2023-2024 н.р. , зокрема у дистанційному форматі; використання на ОПП наукового та виробничого потенціалу професіоналів-практиків (для проведення теоретичних і практичних занять); активізувати участь та членство НПП у професійних об'єднаннях за напрямом діяльності.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ відзначає, що підкритерії 6.2., 6.3., 6.4., 6.6. в цілому відповідають вимогам, а саме: конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності з урахуванням рейтингових показників роботи НПП; підтверджено залучення представників роботодавців до реалізації освітнього процесу ОПП, взаємозв'язок групи забезпечення ОПП з підприємствами носить змістовний характер; роботодавці регулярно вносять свої пропозиції щодо удосконалення змісту освітньої програми шляхом анкетування, залучаються до викладання на даній ОПП дисциплін професійного циклу; проводять гостьові лекції, виїзні практичні семінари. Підкритерій 6.1. загалом відповідає критеріям, а саме: викладачі мають сертифікати B2; дипломи магістрів філології та перекладу, які підтверджують рівень володіння іноземною мовою; мають наукові ступені, публікації за тематикою дисциплін, що викладаються, проходять міжнародні стажування. Проте є деякі недоліки, а саме: навчальні дисципліни немовного спрямування не викладаються іноземною мовою; зафіксовано недостатню кількість виданих підручників та навчальних посібників з тематики ОК, а також недостатню активність НПП щодо отримання свідоцт про реєстрацію авторського права на твір, отримання патентів на винахід. Підкритерій 6.5. загалом відповідає критеріям, а саме: визначені види та форми підвищення кваліфікації, строк, обсяг і періодичність; інформація щодо професійного розвитку викладачів розміщена на сторінці кафедри будівництва та професійної освіти; НПП мають публікації в міжнародних наукометричних базах, є членами редакційних колегій українських фахових наукових журналів. Проте є деякі недоліки, а саме: НПП не достатньо активно залучаються до участі у роботі громадських організацій за профілем діяльності. Виходячи з релевантності встановленою ЕГ інформації та фактів, можна зробити висновок щодо відповідності Критерію 6 рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ПДАУ повністю забезпечений фінансовими та матеріально-технічними ресурсами, які необхідні для реалізації цієї ОП. Зокрема матеріально-технічна база (<https://bit.ly/3WFxQLU>), додатково пункт незламності та найпростіші укриття. Для проведення відпочинку у розпорядженні здобувачів, спортивні майданчики, футбольне поле, затишні куточки для відпочинку та перекусу у навчальних корпусах тощо. Під час бесіди ЕГ з керівництвом ПДАУ зазначалося, що Університет має потужний педагогічний колектив та потужні лабораторії для реалізації освітнього процесу. Кампуси задовольняють потреби не тільки навчання, але й націлені для соціальної адаптації здобувачів до освітнього процесу. Особливої уваги приділено бібліотечному фонду ПДАУ (<https://bit.ly/3Cfxu64>), де розміщені підручники, посібники, монографії, періодичні видання, та журнали відкритого доступу для підготовки фахівців по даній освітній програмі, бібліотечний фонд май більше 40000 примірників, також для комфорту читання та пошуку інформації у доступі читальна зала. У всіх навчальних корпусах передбачено безкоштовні точки доступу Wi-Fi до мережі Інтернет. Також в університеті функціонує автоматизована система управління освітнім процесом (<https://asu.pdau.edu.ua/>). У разі аварійного відключення закладу освіти від електроживлення, забезпечення ОП відбувається за допомогою автономної електростанції (електрогенератора). Для підвищення реалізації освітнього процесу створені дитячі кімнати та інформаційні центри.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Інтереси та потреби здобувачів вищої освіти задовольняються створеним освітнім середовищем, що покликане реалізувати цілі ОП. Для удосконалення освітнього процесу здобувачі мають можливість висловитися анонімно через скриньки довіри, що розміщені в електронному вигляді на сайті Університету (<https://www.pdau.edu.ua/content/skrynka-doviry>), інженерно-технологічного факультету (<https://bit.ly/3YpRRbb>), фізичні скриньки довіри розміщені у кожному навчальному корпусі. Якість освітнього середовища реалізується шляхом створення академічної доброчесності, академічної мобільності (<https://bitly.ws/SUrx>), та впровадження неформальної освіти (<https://bitly.ws/T8bH>). А також для отримання зворотного зв'язку проводяться бесіди здобувачів з гарантом ОП, НПП, завідувачем кафедри, анкетування (<https://bitly.ws/TJZG>), взаємодію студентським Сенатом (<https://bitly.ws/TwAz>). Зокрема під час фокус-груп ЕГ з'ясувала, що студентський Сенат надає допомогу у працевлаштуванні здобувачів шляхом організації різноманітних заходів, зустрічей зі стейкхолдерами, бізнесменами, іншими фахівцями. Також студентське самоврядування проводить адаптаційно-тренінгові курси для першокурсників з метою підготовки та адаптації студентів до освітнього процесу. Для залучення здобувачів до студентського самоврядування, Сенатом проводиться школа органів самоврядування з залученням НМЦ ПТО у Полтавській області та представників ПДАУ. Студентський Сенат надає інформаційно-консультативну підтримку для здобувачів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Полтавський державний аграрний університет має безпечне середовище для здобувачів освіти. Зокрема санітарно-технічний стан відповідає Санітарному паспорту та Висновку головного управління держпраці у Полтавській області, і є придатним для навчання та експлуатації. Укриття відповідають рекомендаціям ДСНС і забезпечені інтернет з'єднанням Wi-Fi. Також в укриттях передбачені необхідні технічні засоби для організації освітнього процесу. Техногенна та пожежна безпека відповідає нормам охорони праці та перевіряється щорічно. Питання безпечності життя та здоров'я здобувачів відображені у «Перспективному плані розвитку ПДАУ на період до 2025 р.» (<https://bit.ly/3jNarcl>), а також у локальній нормативній базі ПДАУ (<https://bit.ly/3liMtAp>; <https://bit.ly/3Z7xNdc>). У разі виникнення нештатних ситуацій на кожному поверсі навчальних корпусів та інфраструктурних об'єктів розміщено плани евакуації, гідранти та вогнегасники. В Університеті функціонує психологічна служба ПДАУ (<https://bit.ly/3GebaSC>; <https://bit.ly/3VAoH5P>), працює омбудсмен учасників освітнього процесу ПДАУ (<https://bit.ly/3Q9hx7C>; <https://bit.ly/3Gefw5s>). Експертна група переконалася, що психологічна служба з омбудсменом освітнього процесу підтримують безпечність освітнього процесу шляхом попередження виникнення негативних ситуацій. Реалізація відбувається через організацію різноманітних заходів та тематичних зустрічей, таких як «16 днів проти насилля», «Ліквідація насильства проти жінок» тощо, а також участь у Всеукраїнському заході до дня захисту дітей від сексуального насильства, впровадження проєкту «Дискримінація це не ОК». Омбудсмен освітнього процесу розповсюджує різноманітні інформаційні бюлетені до інформованості здобувачів. У свою чергу, психологічна служба проводить інформаційну роботу щодо організації допомоги в Університеті, а також реалізовує превентивні заходи щодо булінгу та психологічної адаптації. Організовує тренінги та вебінари з тематики «Подорож до самого себе», проводить зустрічі у «Кімнати психологічного розвантаження». Також психологічна служба різноманітно залучає здобувачів до роботи шляхом втілення заходів «До дня Полтави», «Розгляд способів релаксації», проведення різноманітних ігор та використання інструментаріїв для терапії. Для отримання зворотного зв'язку проводить анкетування, зокрема «Психологічний стан студентів під час війни» (<https://bit.ly/3PDXVZD>). Здобувачі освіти під час зустрічі з ЕГ інформують, що інструктажі з БЖД та охорони праці проводяться перед початком навчання, перед практикою, та перед лабораторними роботами з відповідною міткою у журналі.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Гарант ОП, адміністрація Університету, НПП забезпечують освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти. Зокрема викладачі ОП сприяють встановленню зв'язків між здобувачами і професіоналами-практиками в галузі, провідними вченими, педагогами, а також, за необхідності, залучають їх до організації освітнього процесу. Зворотній зв'язок та інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти реалізовується через сайт ПДАУ, включаючи сторінку кафедри (<https://bitly.ws/T4sV>), Facebook (<https://bitly.ws/TwBP>), АСУ ПДАУ, електронної бібліотеки, платформ LMS Moodle та Google Meet, корпоративної електронної пошти, формуванням груп здобувачів в Telegram, Viber, безкоштовним доступом до інформаційної мережі Інтернет у всіх навчальних корпусах ПДАУ. Задоволеність здобувачів освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною і соціальною підтримкою визначається опитуваннями (<https://bitly.ws/TzzC>, <https://bitly.ws/SU7B>), а також безпосередньо спілкування з деканом, гарантом ОП чи НПП. Куратор, гарант ОП, НПП, психологічна служба, омбудсмен освітнього процесу покликані надавати різноманітну консультативну та соціальну підтримку здобувачам освіти, а у разі звернення осіб з індивідуальними освітніми потребами проводиться індивідуальна робота.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Кожна особа з особливими освітніми потребами має право на здобуття освіти, що регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ» (<https://bit.ly/3WXaSQ7>). Особи з особливими освітніми потребами отримують необхідну підтримку яка відображається на сайті Університету (<https://bit.ly/3WGMr1O>). Зарахування осіб з особливими освітніми потребами на навчання за ОП здійснюються у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, Правилами прийому до ПДАУ (<https://bitly.ws/TAoy>). В Університеті для осіб з особливими освітніми потребами передбачено: наявність навчальних аудиторій та об'єктів інфраструктури на першому поверсі з широкими проходами та дверима, кнопки виклику чергового, пандусів, жовтих смуг для людей із слабким зором. У разі необхідності, на допомогу особам з особливими освітніми потребами залучають гаранта ОП, НПП, деканат, психологічну службу та омбудсмена тощо. Гарантом ОП зазначено, що на ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Кожна особа з особливими освітніми потребами має право на здобуття освіти, що регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ» (<https://bit.ly/3WXaSQ7>). Особи з особливими освітніми потребами отримують необхідну підтримку яка відображається на сайті Університету (<https://bit.ly/3WGMr1O>). Зарахування осіб з особливими освітніми потребами на навчання за ОП здійснюються у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, Правилами прийому до ПДАУ (<https://bitly.ws/TAoy>). В Університеті для осіб з особливими освітніми потребами передбачено: наявність навчальних аудиторій та об'єктів інфраструктури на першому поверсі з широкими проходами та дверима, кнопки виклику чергового, пандусів, жовтих смуг для людей із слабким зором. У разі необхідності, на допомогу особам з особливими освітніми потребами залучають гаранта ОП, НПП, деканат, психологічну службу та омбудсмена тощо. Гарантом ОП зазначено, що на ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Експертна група переконалася, що створено пункт незламності та укриття з мережею Інтернет та технічними засобами навчання, передбачене резервне живлення у разі відсутності електропостачання для організації освітнього процесу. В ПДАУ активне студентське самоврядування з студентським Сенатом, а також для комфортного навчання створені дитячі кімнати та інформаційні центри.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Під час фокус-груп з представниками студентського самоврядування, експертна група помітила низьку активність студентів кафедри у студентському самоврядуванні. Тому ЕГ рекомендує активніше залучати студентів кафедри до студентського самоврядування.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ зазначає, що підкритерії 7.1, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6 загалом відповідають вимогам, а саме: Підкритерій 7.1 ПДАУ забезпечений необхідними матеріально-технічними та фінансовими ресурсами, у доступі пункт незламності та укриття, інформаційні центри та дитячі кімнати. Підкритерій 7.3 Безпечність освітнього середовища підтверджено необхідними актами та експертизами. А також психологічна служба та омбудсмен освітнього процесу проводять різноманітні заходи для попередження та вирішення негативних ситуацій. Підкритерій 7.4 Університет надає необхідну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку для здобувачів освіти у дистанційному доступі та під час організації освітнього процесу. Підкритерій 7.5 Заклад освіти створює необхідні умови для здобувачів з особливими освітніми потребами, та необхідну підтримку надають НПП, адміністрація Університету, Гарант ОП. Підкритерій 7.6 Вирішення конфліктних ситуацій відбувається на різних рівнях з залученням омбудсмена, студентського самоврядування, психологічної служби та уповноваженої особи з питань корупції. А також часткова відповідність підкритерію 7.2 а саме: освітнє середовище відповідає запитам здобувачів, та сприяє отриманню зворотного зв'язку шляхом звернення особисто чи через скриньки довіри, опитування. Студентський сенат всесторонньо допомагає в організації та покращенні освітнього середовища для здобувачів. Але ЕГ констатує недостатнє залучення студентів кафедри будівництва та професійної освіти до студентського самоврядування, що дозволяє віднести Критерій 7 до рівня В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЕГ підтверджено, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу й періодичного перегляду ОПП було здійснено відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ» і «Методичних рекомендацій з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти в ПДАУ» (<https://bitly.ws/TwDj>). До ОП за результатами останнього перегляду було внесено низку змін: формулювання ПРН 11 на «Проектувати та впроваджувати сучасні технології та засоби механізації у сфері (галузі) аграрного виробництва сільськогосподарської продукції з урахуванням регіональних потреб», введено в ОПП нову дисципліну «Психолого-педагогічні проблеми професійної освіти», збільшено обсяг ОК «Організація і методика навчання у професійній освіті», доповнено змістове наповнення ОК «Іноземна мова за професійним спрямуванням»; змінено назву і збільшено обсяг ОК «Організація і методика навчання у професійній освіті», збільшено обсяг педагогічної практики, змінено назву ОК «Підготовка та захист кваліфікаційної роботи». ЕГ засвідчено факт здійснення перегляду навчального плану і програм освітніх компонентів щодо їх відповідності чинним нормативним вимогам, урахуванням запитів роботодавців і здобувачів ОПП на засіданні робочої групи з розроблення освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» (протокол № 1 від 20 грудня 2022 р.).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ констатовано, що здобувачі ОПП залучаються до обговорень змісту ОПП шляхом участі в засіданнях випускової кафедри, членством у робочій групі з розроблення освітньо-професійної програми (Рябинський О.). Здобувачі вищої освіти входять до складу Вченої ради Університету та інженерно-технологічного факультету, ради з якості вищої освіти спеціальності, ради з якості вищої освіти ПДАУ, тому мають змогу надавати пропозиції на Вченій раді факультету та Університету. Проте ЕГ засвідчено (Зустріч 3), що студентське самоврядування інженерно-технологічного факультету недостатньо активно приймає участь в обговоренні і оновленні даної ОП. ЕГ засвідчує, що здобувачі залучені до процедур забезпечення якості освіти через систематичні онлайн анкетування і опитування. ЕГ під час огляду матеріально-технічної бази пересвідчилася, що після вивчення усіх ОК здобувачі можуть пройти опитування щодо якості змісту ОК, доцільності форм і методів навчання і викладання через портал АСУ ПДАУ. В університеті організовано опитування здобувачів ОПП «Якість надання освітніх послуг», «Викладач очима здобувачів вищої освіти», «Практика очима студентів» (<http://surl.li/datal>). Окрім того проводиться опитування здобувачів даної ОПП, а результати оприлюднюються на сайті (<http://surl.li/lnhcf>) і регулярно обговорюються на

засіданнях кафедри і за можливості беруться до уваги для внесення змін до ОПП та у змістове наповнення силабусів. ЕГ під час зустрічей зі здобувачами (Зустріч 3) встановлено, що побажання здобувачів ОПП зазвичай ураховуються.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ході акредитаційної експертизи було з'ясовано, що роботодавці беруть участь у процедурах забезпечення якості освіти через роботу у складі робочої групи з розроблення ОПП, засіданнях кафедри, відповідальної за реалізацію ОПП, рецензування ОПП, робочих зустрічей із керівництвом інженерно-технологічного факультету та гарантом ОПП (Зустріч 5), що засвідчується спільними засіданнями робочої групи і роботодавців (<http://surl.li/lnhlx>). Також роботодавці та інші стейкхолдери беруть участь в опитуваннях щодо якості реалізації цієї ОПП (<http://surl.li/lnhog>). Під час зустрічі з роботодавцями (Зустріч 5) Кононець Н.В. підтвердила, що за її пропозицією було збільшено обсяг педагогічної практики в контексті її важливості при реалізації практико орієнтованої спрямованості освітньої програми, Корнієнко В. засвідчив, що під час обговорення ОПП запропонував збільшення обсягу ОК «Організація і методика навчання у професійній освіті». Роботодавці за даною ОПП також надають бази для проходження здобувачами освіти практичної підготовки, що дозволяє їм впливати на зміст виробничої практики, оцінювати якість теоретичної підготовки здобувачів. ЕГ з'ясувала, що Білан В. директор ДГ «Степне» (Зустріч 5), забезпечує технологічний процес проходження виробничої практики здобувачів даної ОПП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ПДАУ функціонує відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників, який збирає і систематизує інформацію від роботодавців щодо наявних вакансій (<https://bitly.ws/TAJz>). Позитивною практикою ЕГ вважає розміщення на сайті Університету рубрики «Випускники» (<http://surl.li/cpkdi>), де у формі відеороликів можна знайти інформацію про кар'єру випускників та їх історію успіху, що мотивує до навчання в університеті. Аналогічна рубрика є на сайті інженерно-технологічного факультету (<http://surl.li/jobyi>). Також як позитивне ЕГ відзначає наявність вкладки «Банк вакансій» на сайті університету (<http://surl.li/lnigf>), зміст якої систематично оновлюється. Оскільки за даною ОПП випускників ще не було, визначити їхнє подальше зростання не можливо. Роботодавці Сайчук О. та Бойко І. (Зустріч 5) виявили готовність працевлаштувати випускників цієї ОП, а Кононець Н., повідомила що в аграрно-економічному відділенні, яким вона керує у ВСП «Фаховий коледж управління, економіки і права Полтавського державного аграрного університету» вже працює Манзюк Р. - здобувач даної ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЕГ з'ясовано, що система забезпечення якості освіти в ПДАУ дозволяє вчасно реагувати на виявлені недоліки в ОПП та освітній діяльності з її реалізації. У ЗВО за своєчасністю та оперативністю реагування на виявлення недоліків в ОПП слідкують ради з якості освіти спеціальностей, рада з якості вищої освіти університету, відділ моніторингу та забезпечення якості освіти, гарант ОПП. Проте ЕГ відзначає деяку формальність у діяльності Ради з якості вищої освіти університету і рекомендує сфокусувати її діяльність на практичну зорієнтованість з метою сприяння розроблення нових ОПП різного рівня, підготовки їх до акредитаційних експертиз, обміну досвідом між гарантами ОПП різних спеціальностей і рівнів освіти і стейкхолдерами. У Р.3-4 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ПДАУ описано рівні системи внутрішнього забезпечення якості освіти, процедуру здійснення моніторингу та періодичного перегляду ОП (<http://surl.li/cctzp>). Відділ моніторингу та забезпечення якості освіти здійснює рейтингове оцінювання діяльності викладачів, здобувачів; проводить опитування серед здобувачів, НПП та стейкхолдерів результати яких висвітлює на сайті (<http://surl.li/cecle>, <http://surl.li/lnhcf>). ЕГ рекомендує внести до переліку питань, за якими проводяться опитування, питання, що стосуватимуться удосконалення ОПП та освітнього процесу, зробити більше відкритих запитань, що дозволяє простежити волевиявлення здобувачів та стейкхолдерів.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час акредитаційної експертизи ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» було з'ясовано врахування рекомендацій щодо покращення якості освітнього процесу, сформульованих під час попередніх акредитацій ОКР «Магістр» інших спеціальностей. Зокрема, до складу робочої групи з розроблення ОПП включено здобувача вищої освіти і роботодавця, розроблено порядок проведення анкетувань для учасників освітнього процесу, перелік рекомендованих джерел у силабусах доповнено публікаціями викладачів, організовано навчання для НПП щодо використання сучасних методів

навчання і викладання, активізовано публікаційну активність професорсько-викладацького складу, оптимізовано поінформованість здобувачів щодо визнання результатів, набутих у неформальній (інформальній) освіті. Це відображено у плані заходів щодо покращення якості освіти (<https://bitly.ws/TwEK>) та засвідчено керівником навчально-наукового центру забезпечення освітньої діяльності та якості освіти Шульгою Л.В. і керівником відділу моніторингу та забезпечення якості освіти Лавріненко І.В. (Зустріч 6).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час акредитаційної експертизи ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» було з'ясовано врахування рекомендацій щодо покращення якості освітнього процесу, сформульованих під час попередніх акредитацій ОКР «Магістр» інших спеціальностей. Зокрема, до складу робочої групи з розроблення ОПП включено здобувача вищої освіти і роботодавця, розроблено порядок проведення анкетувань для учасників освітнього процесу, перелік рекомендованих джерел у силабусах доповнено публікаціями викладачів, організовано навчання для НПП щодо використання сучасних методів навчання і викладання, активізовано публікаційну активність професорсько-викладацького складу, оптимізовано поінформованість здобувачів щодо визнання результатів, набутих у неформальній (інформальній) освіті. Це відображено у плані заходів щодо покращення якості освіти (<https://bitly.ws/TwEK>) та засвідчено керівником навчально-наукового центру забезпечення освітньої діяльності та якості освіти Шульгою Л.В. і керівником відділу моніторингу та забезпечення якості освіти Лавріненко І.В. (Зустріч 6).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильними сторонами ОПП за даним критерієм є наявність стрункої системи забезпечення якості вищої освіти та нормативного врегулювання її функціонування, залучення здобувачів і роботодавців до процедур забезпечення якості освіти та організації практичної підготовки, готовність роботодавців працевлаштовувати випускників ОПП. Позитивною практикою вважаємо запровадження «Декларації академічної доброчесності».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкими сторонами ОПП у контексті відповідності критерію 8 є: недостатнє залучення студентського самоврядування інженерно-технологічного факультету до процедур забезпечення якості вищої освіти і оновлення даної ОПП, формалізованість діяльності Ради з якості вищої освіти університету, загальна зорієнтованість анкет, що майже не містять питань, що стосуватимуться удосконаленню ОПП та освітнього процесу. ЕГ рекомендує: систематично долучати студентське самоврядування інженерно-технологічного факультету до процедур забезпечення якості освіти та перегляду ОПП, сфокусувати діяльність Ради з якості вищої освіти університету на практичну зорієнтованість, у анкетах внести до переліку питання, що стосуються вдосконалення ОПП та освітнього процесу, зробити більше відкритих запитань, що дозволяє простежити волевиявлення здобувачів та стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП має помірний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями. Зокрема, має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1., 8.3., 8.4., 8.6., 8.7, а саме: дотримання визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП, роботодавці активно беруть участь у процесах періодичного перегляду ОПП, різних процедурах забезпечення її якості, сприяння працевлаштуванню випускників, реагування на зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, сформована культура якості. ЕГ відзначає недостатній рівень узгодженості за підкритеріями 8.2. та 8.5., а саме: недостатнє, опосередковане залучення студентського самоврядування інженерно-технологічного факультету до процедур забезпечення якості освіти, формалізованість у діяльності ради з якості вищої освіти університету, загальна зорієнтованість анкет. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОПП Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група впевнилася в тому, що в ПДАУ створені всі необхідні умови для творчої реалізації та постійного розвитку здобувачів вищої освіти, а також прозорий процес захисту прав та свобод здобувачів освітнього процесу та регулюється наступними нормативно-правовими документами: «Статутом ПДАУ» (<https://bit.ly/48Hrpyv>), «Колективним Договором» (<https://bit.ly/3PRxyjT>), «Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ» (<https://bit.ly/3PvUmoe>), «Умовами доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами», а також нормативно-правовими документами стосовно прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу (<https://bitly.ws/TKe6>; <https://bitly.ws/TKee>; <https://bitly.ws/TKej>), та омбудсменом освітнього процесу (<https://bitly.ws/TK5j>). Всі документи у вільному доступі на сайті ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/>). Права, обов'язки та відповідальність академічної спільноти відображаються в контрактах і додаткових угодах. Дотримання демократичних цінностей свободи, рівності прав і можливостей є не лише декларативним, а й дієвим. Позитивною практикою є діяльність омбудсмена учасників освітнього процесу (<https://bitly.ws/TK5j>), а також його помічника із числа здобувачів, що дозволяє студентам відкрито і щиро висловлювати свої думки. Це гарантує забезпечення прав учасників освітнього процесу й попереджає їх порушення, сприяє розвитку правової культури. Всі документи у вільному доступі на сайті ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/>), є чіткими і зрозумілими. ЕГ відзначає системне дотримання цих правил усіма учасниками освітнього процесу. Позитивною практикою ЕГ відзначає наявність та ефективне функціонування системи АСУ ПДАУ, через яку здобувачі можуть висловлювати особисті враження від вивчення кожної дисципліни, зокрема вносити пропозиції щодо змісту, форм, методів навчання, методичного забезпечення і наповнення сторінки ОК на платформі дистанційного навчання Moodle. Також через цю систему здобувачі анонімно здійснюють вибір ОК, що гарантує формування індивідуальної освітньої траєкторії та мінімує можливість НПП чи керівництва кафедри, факультету, університету впливати на особистий вибір здобувачів.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП для отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін розміщено на офіційному сайті ПДАУ у вкладці «Освіта – Проекти для обговорення». Адреса веб-сторінки: (<https://bitly.ws/TwFn>) Позитивною практикою ЕГ відзначає формування за результатами розгляду проектів ОПП зведеної таблиці зауважень та пропозицій стейкхолдерів та її оприлюднення. Факти обговорення проекту ОПП та урахування зауважень та пропозицій заінтересованих сторін було надано ЕГ у вигляді протоколів засідань робочої групи з розробки і онволення ОПП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» і кафедри будівництва та архітектури.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформацію про ОПП своєчасно оприлюднено на сайті включно з її цілями, очікуваними результатами навчання та освітніми компонентами розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті ПДАУ за посиланням (<https://bitly.ws/SU82>). ЕГ встановила, що обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатнім для забезпечення можливості потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму (<http://surl.li/lwrgx>). Зокрема це інформація про саму ОПП, зміст підготовки, організацію освітнього процесу та інструментарій для його забезпечення, НПП, які викладають за дакною ОПП, можливості формування здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії, можливості майбутнього працевлаштування, вартість і термін навчання, освітнє середовище (військова кафедра, гуртожиток, участь у пазааудиторній, творчій і дозвілєвій діяльності, навчання за індивідуальні графіком та ін.). Позитивною практикою є наявність на сторінці для вступників на дану ОПП покликань на форму зворотнього зв'язку. ЕГ відзначає, що інформація на сайті є достатньою для забезпечення можливості роботодавців отримати інформацію щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою. Це підтвердили роботодавці під час зустрічі з ЕГ, зокрема вони зазначили, що систематично знайомляться з ОПП, аналізують програмні результати, зміст ОК, вносять пропозиції для покращення освітньої програми та зацікавлені у акредитації даної освітньої програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильними сторонами ОПП за даним критерієм є: сформовані чіткі і зрозумілі правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу; наявність усіх документів для регулювання прав та обов'язків учасників освітнього процесу у відкритому доступі на сайті ПДАУ; діяльність омбудсмена учасників освітнього процесу, а також його помічника із числа здобувачів, що гарантує забезпечення прав учасників освітнього процесу й попереджає їх порушення, сприяє розвитку правової культури; наявність та ефективне функціонування системи АСУ ПДАУ, яка надає можливість здобувачам висловлювати особисті враження від вивчення кожної дисципліни, вносити пропозиції, здійснювати анонімний вибір ОК; формування за результатами розгляду проєктів ОПП зведеної таблиці зауважень та пропозицій стейкхолдерів та її оприлюднення; дуже широкий і повний обсяг інформації на сайті для потенційних вступників, що є абсолютно достатнім для забезпечення можливості потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму; наявність на сторінці для вступників на дану ОПП покликань на форму зворотнього зв'язку; достатній обсяг інформації для роботодавців та їх реальну участь в процедурах оновлення ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін у Критерії 9 не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Підкритерії 9.1., 9.2., 9.3. повністю відповідають критеріям, а саме: забезпечені вимоги щодо прозорості й публічності діяльності Університету; правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими; усі документи щодо інформування зацікавлених сторін про ті чи інші аспекти освітнього процесу у вільному доступі на сайті; права, обов'язки та відповідальність академічної спільноти відображаються в контрактах і додаткових угодах; процедура вирішення конфліктних ситуацій в ПДАУ є чіткою і зрозумілою для учасників освітнього процесу; дотримання демократичних цінностей свободи, рівності прав і можливостей є не лише декларативним, а й дієвим; інформація про ОПП, включно з її цілями, очікуваними програмними результатами навчання та освітніми компонентами розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті ПДАУ. ЕГ окремо хоче відзначити позитивні і зразкові практики за підкритеріями 9.1., 9.2., 9.3., а саме: діяльність омбудсмена учасників освітнього процесу, а також його помічника із числа здобувачів, що дозволяє студентам відкрито і щиро висловлювати свої думки, гарантує забезпечення прав учасників освітнього процесу й попереджає їх порушення; наявність та ефективне функціонування системи АСУ ПДАУ, через яку здобувачі можуть висловлювати особисті враження щодо ОК, вносити пропозиції, анонімно здійснюють вибір ОК, що гарантує формування індивідуальної освітньої траєкторії та мінімує можливість НПП чи керівництва кафедри, факультету, університету впливати на особистий вибір здобувачів; формування за результатами розгляду проєктів ОПП зведеної таблиці зауважень та пропозицій стейкхолдерів та її оприлюднення; абсолютно повний і дуже широкий обсяг інформації для вступників (інформація про ОПП, зміст підготовки, організацію освітнього процесу, інструментарій для його забезпечення, НПП, які викладають за даною ОПП, можливості формування здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії, можливості майбутнього працевлаштування, вартість і термін навчання, освітнє середовище); наявність на сторінці для вступників на дану ОПП покликань на форму зворотнього зв'язку. Враховуючи сильні сторони Критерію 9 освітньо-професійної програми, а саме доступність та відкритість документів для регулювання прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу, вчасне розміщення інформації про освітню програму на офіційному вебсайті ПДАУ, якісно вибудовану навігацію сайту та використання автоматизованої системи управління освітнім процесом (АСУ), що вдало виокремлює ПДАУ поміж інших закладів вищої освіти, а також наявність низки позитивних і зразкових практик за кожним підкритерієм дозволяє експертній групі оцінити цей Критерій на рівень А

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Богатирьова Галина Андріївна

Члени експертної групи

Боярська-Хоменко Анна Володимирівна

Прилепа Іван Миколайович